

เอกสารวิชาการ

เรื่องที่ ๒

การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด
กรณีศึกษา เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีทุจริตเบิกจ่ายเงินสมทบประกันสังคมแล้ว
ไม่นำไปจ่ายสำนักงานประกันสังคมและเบิกค่ารักษาพยาบาลอันเป็นเท็จ
เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย

โดย

พงศธร โกนิล

เลขทะเบียนวิชาการที่

๖๒(๒)-๐๕๑๓-๑๐๑

สถานที่ดำเนินการ

สำนักกฎหมาย

ระยะเวลาดำเนินการ

๒๕๖๒

การเผยแพร่

เผยแพร่บนเว็บไซต์สำนักกฎหมาย กรมปศุสัตว์

<http://legal.dld.go.th>

ผลงานวิชาการ (KM)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีศึกษา เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีทุจริต เบิกจ่ายเงินสมทบประกันสังคมแล้วไม่นำไปจ่ายสำนักงานประกันสังคมและ เบิกค่ารักษาพยาบาลอันเป็นเท็จ เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย

โดย	นางพงศธร โคนิล	ตำแหน่ง	นิติกรปฏิบัติการ
	กลุ่มคดีปกครอง		สำนักกฎหมาย
	กรมปศุสัตว์		กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง			นิติกรชำนาญการ
	กลุ่มคดีปกครอง		สำนักกฎหมาย
	กรมปศุสัตว์		กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

มูลเหตุละเมิดเกิดจาก นาง ก. เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน ได้ทำการทุจริต เบิกเงินค่ารักษาพยาบาลอันเป็นเท็จ รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพัน ห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) หลังจากนั้น นาง ก. และนาย ข. ปศุสัตว์จังหวัด ในฐานะผู้บังคับบัญชา และผู้มีอำนาจลงนามสั่งจ่ายเช็ค ได้ลงนามสั่งจ่ายเช็คจำนวน ๒ ฉบับ ฉบับหนึ่งจ่ายให้สำนักงาน ประกันสังคมจังหวัด เป็นเงิน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันห้าร้อยสิบบาทถ้วน) เพื่อนำส่งเงินสมทบประกันสังคมย้อนหลัง ๙ เดือน ตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๖ เดือนละ ๑๘,๐๕๖ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าสิบบาทถ้วน) รวมเป็นเงิน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่น สองพันห้าร้อยสิบบาทถ้วน) ทั้งที่มีการเบิกจ่ายเงินประกันสังคมเป็นประจำทุกเดือน และเขียนเช็คอีกฉบับ สั่งจ่ายให้นาง ก. เป็นเงิน ๒๕,๐๗๐ บาท (สองหมื่นห้าพันเจ็ดสิบบาทถ้วน) โดยไม่ปรากฏหลักฐานว่า เป็นการเบิกจ่ายรายการใด เป็นเหตุให้กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหาย เมื่อกรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหาย โดยมีเหตุอันควรเชื่อว่า เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ จึงต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการ สอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานเอกสารหลักฐาน เพื่อประกอบการพิจารณาว่า กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหายเป็นจำนวนเท่าใด และมีเจ้าหน้าที่ที่จะต้อง รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่กรมปศุสัตว์หรือไม่ เพียงใด ซึ่งต้องพิจารณาขั้นตอนการเบิกจ่ายเงินและการ เบียดบังเงินของทางราชการไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวว่า มีการดำเนินการอย่างไร และนำเงินส่วนใดออกไป เป็นประโยชน์ส่วนตัว เพื่อกำหนดจำนวนความเสียหายและพิจารณาการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ ผู้เกี่ยวข้องรวมทั้ง การติดตามตรวจสอบของผู้บังคับบัญชาว่า มีการกำกับ ดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาหรือไม่ อย่างไร โดยต้องพิจารณาพฤติการณ์ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่อ อย่างร้ายแรงเป็นเหตุให้กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหายหรือไม่ และจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ ทางราชการหรือไม่ เพียงใด

กรณีนี้ กรมปศุสัตว์ได้มีคำสั่งเรียกให้นาง ก. เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าฝ่ายบริหารด้านการเงินและบัญชี (ซึ่งกรมปศุสัตว์ได้มีคำสั่งไล่ออกจากราชการแล้ว) อาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เบิกจ่ายเงินงบประมาณ โดยไม่มีหลักฐานการจ่ายให้ตรวจสอบ เบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลอันเป็นเท็จและเบิกจ่ายซ้ำซ้อน เพื่อนำเงิน งบประมาณของทางราชการไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว เป็นการจงใจกระทำละเมิด เป็นเหตุให้กรมปศุสัตว์ ได้รับความเสียหาย จึงให้นาง ก. รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่กรมปศุสัตว์ เป็นจำนวน ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) และนาย ข. ข้าราชการบำนาญ ซึ่งดำรงตำแหน่ง ปศุสัตว์จังหวัด ขณะเกิดเหตุ ปล่อยปละละเลยมิได้ควบคุม ดูแล และตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ ด้านการเงินและบัญชีของนาง ก. ว่าได้ดำเนินการตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่ จึงเป็นช่องทางให้ นาง ก. กระทำการทุจริต ได้โดยง่ายและต่อเนื่อง เป็นเวลาหลายเดือน พดติการณ์ถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหาย จึงให้นาย ข. รับผิดชอบใช้ ค่าเสียหายเต็มจำนวน ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) ทั้งนี้ หากกรมปศุสัตว์ได้รับการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากนาง ก. เมื่อนำมารวมกับจำนวนเงินที่นาย ข. ได้ชดใช้ไว้เกินจำนวนความเสียหายให้คืนส่วนที่ได้รับชำระไว้เกินให้นาย ข. ตามสัดส่วนความรับผิดชอบ ที่ได้ชำระไว้ต่อไป

ผู้ขอรับการประเมิน

สิงหาคม ๒๕๖๒

คำนำ

การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ ของหน่วยงานรัฐนั้นหาได้เป็นไปเพื่อประโยชน์ ส่วนอันเป็นการเฉพาะตัวไม่ การปล่อยให้ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่แล้ว ทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ ก็จะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบทางละเมิด ซึ่งการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดเป็นกระบวนการขั้นตอน เตรียมการในการปฏิบัติราชการทางปกครองถือเป็นสาระสำคัญ หากกระบวนการไม่ชอบ ทำให้คำสั่งที่เรียกให้ผู้ต้องรับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทนอาจจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย และ ในการแสวงหาพยานหลักฐานไม่ว่าจะเป็นพยานบุคคล พยานเอกสาร พยานแวดล้อมต่าง ๆ ถือเป็นส่วนสำคัญในการจะชี้แจงน้ำหนักพยานและการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบทางละเมิดก่อนจะเสนอผู้ที่มีอำนาจแต่งตั้งในการพิจารณาสั่งการต่อไป

สำนักกฎหมาย เห็นถึงความสำคัญในกระบวนการขั้นตอนในการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบทางละเมิด ซึ่งมีกระบวนการที่มีความยุ่งยากในการสอบถ้อยคำผู้เกี่ยวข้อง การหาพยานหลักฐานเอกสารนำมาประกอบการพิจารณาเสนอความเห็นให้ผู้มีอำนาจในการแต่งตั้ง ได้พิจารณาสั่งการได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงได้นำกรณีศึกษาเกี่ยวเจ้าหน้าที่ กระทำการทุจริตในการเบิกจ่ายเงินในระบบ GFMS เป็นเหตุให้กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหาย หวังว่าจะสามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ราชการแก่นิติกร ข้าราชการ หรือผู้สนใจในการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดได้

ผู้ขอรับการประเมิน

สิงหาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(ก)
คำนำ.....	(ค)
สารบัญ.....	(ง)
บทที่	
๑ บทนำ.....	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	๒
๑.๓ ขอบเขตของการศึกษา.....	๒
๑.๔ วิธีการศึกษา.....	๓
๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๓
๒ กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง.....	๔
๒.๑ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	๔
๒.๑.๑ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	๔
๒.๒ พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙.....	๕
๒.๓ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับ ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙.....	๖
๒.๔ หลักเกณฑ์การกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิด.....	๗
๒.๔.๑ การแบ่งส่วนความรับผิดระหว่างเจ้าหน้าที่กับหน่วยงานของรัฐ.....	๗
๒.๕ การกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่	๑๐
๒.๖ กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับระบบการเบิกจ่ายเงิน.....	๑๔
๒.๖.๑ ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑.....	๑๔
๒.๖.๒ หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๙.๓/ว. ๑๘ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐	๑๖
๓ การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีศึกษา เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีทุจริตเบิกจ่ายเงินสมทบประกันสังคมแล้ว ไม่นำไปจ่ายสำนักงานประกันสังคม และเบิกค่ารักษาพยาบาลอันเป็นเท็จ เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย.....	๑๗
๓.๑ การตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น.....	๑๙
๓.๒ กระบวนการในการศึกษา ข้อกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง	๒๐
๓.๓ การแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานประกอบการสรุปสำนวน	๒๔
๓.๓.๑ เอกสารหลักฐานจากหน่วยงานที่เกิดเหตุละเมิด.....	๒๔

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
๓.๓.๒ พยานบุคคล	๒๕
๓.๔ การเสนอความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด	๓๔
๔ บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	๔๘
๔.๑ บทสรุป.....	๔๘
๔.๒ ข้อเสนอแนะ	๕๐
บรรณานุกรม.....	๕๑
ภาคผนวก.....	๕๒

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด เพื่อพิจารณาหาผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการ มีขั้นตอนดำเนินการตามกฎหมายที่ยุ่งยากและสลับซับซ้อน ประกอบกับ กรณีนี้เป็นการกระทำทุจริตเบิกจ่ายเงินโดยไม่ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ และมีการหมุนเงินในระบบเบิกจ่าย การพิจารณาตรวจสอบการกระทำทุจริตของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีต้องศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินในระบบ GFMIS และระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยละเอียด และต้องแสวงหาพยานหลักฐานเอกสารสำคัญทางการเงิน เช่น สำเนาเช็ค ต้นขั้วเช็ค สมุดคุมเช็ค Statement บัญชีเงินฝาก เพื่อตรวจสอบเส้นทางการเงิน การดำเนินการจึงมีความยุ่งยากสลับซับซ้อน และมีเอกสารพยานหลักฐานเป็นจำนวนมาก จึงต้องรวบรวมข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมสรุปรายงานอธิบดีกรมปศุสัตว์ผู้สั่งแต่งตั้งเพื่อพิจารณาเรียกให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการ

เมื่อกรมปศุสัตว์ได้รับรายงานว่า นาง ก. เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน ได้ทำการทุจริตเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลอันเป็นเท็จ รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) หลังจากนั้น นาง ก. และนาย ข. ปศุสัตว์จังหวัด ในฐานะผู้บังคับบัญชาและผู้มีอำนาจลงนามสั่งจ่ายเช็ค ได้ลงนามสั่งจ่ายเช็คจำนวน ๒ ฉบับ ฉบับหนึ่งจ่ายให้สำนักงานประกันสังคมจังหวัด เป็นเงิน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันห้าร้อยสิบบาทถ้วน) เพื่อนำส่งเงินสมทบประกันสังคมย้อนหลัง ๙ เดือน ตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๖ เดือนละ ๑๘,๐๕๖ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าสิบบาทถ้วน) รวมเป็นเงิน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันห้าร้อยสิบบาทถ้วน) ทั้งที่มีการ เบิกจ่ายเงินประกันสังคมเป็นประจำทุกเดือน และเขียนเช็คอีกฉบับสั่งจ่ายให้นาง ก. เป็นเงิน ๒๕,๐๗๐ บาท (สองหมื่นห้าพันเจ็ดสิบบาทถ้วน) โดยไม่ปรากฏหลักฐานว่า เป็นการเบิกจ่ายรายการใด เป็นเหตุให้กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหาย กรมปศุสัตว์ได้ดำเนินการทางวินัยแก่ นาง ก. และ นาย ข. แล้ว โดยอธิบดีกรมปศุสัตว์ ได้มีคำสั่งไล่นาง ก. ออกจากราชการแล้ว ส่วนการกระทำของนาย ข. เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง อธิบดีกรมปศุสัตว์ จึงได้มีคำสั่งลงโทษตัดเงินเดือนร้อยละ ๒ เป็นเวลา ๓ เดือน และอยู่ระหว่างการดำเนินคดีอาญากับนาง ก. ในส่วนความรับผิดชอบทางละเมิดนั้น ถือว่ากรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหาย โดยมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ จึงต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาว่า กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหายเป็นจำนวนเท่าใด และมีเจ้าหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายแก่กรมปศุสัตว์หรือไม่ เพียงใด ซึ่งต้องพิจารณาขั้นตอนการเบิกจ่ายเงินและการเบียดบังเงินของทางราชการไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวว่ามีการดำเนินการอย่างไร และนำเงินส่วนใดออกไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว เพื่อกำหนดจำนวนความเสียหายและพิจารณาการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องรวมทั้ง การติดตามตรวจสอบของผู้บังคับบัญชาว่ามีการกำกับ ดูแลผู้ใต้บังคับบัญชา

หรือไม่อย่างไร โดยต้องพิจารณาพฤติการณ์ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเป็นเหตุให้กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหายหรือไม่ และจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการหรือไม่ เพียงใด

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑. เพื่อศึกษากฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ ที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ กฎหมายการเงินการคลัง หลักเกณฑ์การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเบิกจ่ายในระบบ GFMS ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดที่เจ้าหน้าที่กระทำการทุจริตในการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ

๓. เพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา กรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำการทุจริตในการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ

๑.๓ ขอบเขตของการศึกษา

๑. ความรู้ทางด้านกฎหมาย ได้แก่ พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกาศ และหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง

๒. การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดกระทรวงคลังได้กำหนดแนวทางการสอบสวนตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๗/ว.๕๖ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐ โดยแยกประเภทของการกระทำความเสียหาย เพื่อให้การสอบสวนเป็นไปด้วยความละเอียดรอบคอบและครบถ้วนทุกประเด็น โดยการสอบสวนในแต่ละประเภทจะมีรายละเอียด ซึ่งเป็นสาระสำคัญในการกำหนดประเด็นการสอบสวนที่แตกต่างกันตามลักษณะประเภทของการกระทำละเมิดในการแสวงหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานประกอบการพิจารณาสรุปสำนวนการสอบสวนและ เสนอความเห็นให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงวินิจฉัยสั่งการ

๓. ขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๙.๓/ว.๘๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ กำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการจัดทำคำสั่งหรือการมอบหมายไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อกำหนดตัวบุคคลผู้มีสิทธิใช้ GFMS Token Key และรหัสผ่าน (Password) หน้าที่ความรับผิดชอบ มาตรการในการควบคุมตรวจสอบ วิธีปฏิบัติในการเก็บรักษา GFMS Token Key และรหัสผ่าน (Password) พร้อมทั้งต้องดำเนินการเปลี่ยนรหัสผ่านทุก ๆ ๓ เดือน

๔. ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๔๘ (๓) ซึ่งกำหนดว่า ในกรณีส่งจ่ายเงินเพื่อขอรับเงินสดมาจ่ายให้ออกเช็คส่งจ่ายในนามเจ้าหน้าที่

การเงินของส่วนราชการ และขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก ห้ามออกเช็คสั่งจ่ายเงินสด และข้อ ๓๔ ซึ่งกำหนดว่าการจ่ายเงินต้องมีหลักฐานการจ่ายไว้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

๑.๔ วิธีการศึกษา

การดำเนินการศึกษาเรื่องนี้ ใช้วิธีการวิจัยเชิงเอกสารด้วยวิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่งที่เกี่ยวข้อง แนวคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่มีกรณีใกล้เคียงกัน ขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินของกระทรวงการคลัง คู่มือการปฏิบัติงานระบบเบิกจ่ายเงินผ่าน GFMS หนังสือเวียนของกระทรวงการคลังที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกฎหมายและแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่ได้จากตำรา หนังสือ คู่มือ และข้อคิดความเห็นในบทความทางวิชาการต่างๆ เอกสารเผยแพร่ของส่วนราชการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เพื่อให้ทราบถึงกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ ที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ กฎหมายการเงินการคลัง หลักเกณฑ์การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเบิกจ่ายในระบบ GFMS ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดที่เจ้าหน้าที่กระทำการทุจริตในการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ

๓. เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการแก้ไขปัญหา กรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำการทุจริตในการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ

บทที่ ๒

กฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดเกี่ยวกับการตรวจสอบการกระทำทุจริต เบิกจ่ายเงินสมทบประกันสังคมแล้ว ไม่นำส่งสำนักงานประกันสังคม กลับนำไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว แล้วเบิกค่ารักษาพยาบาลอันเป็นเท็จ เพื่อนำไปใช้สำนักงานประกันสังคม เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย มีกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์และคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ ดังที่จะกล่าวต่อไปนี้

๒.๑ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๒.๑.๑ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์^๑

ในเบื้องต้น ต้องพิจารณาว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่เป็นละเมิดหรือไม่ ซึ่งการกระทำของเจ้าหน้าที่เข้าข่ายละเมิดหรือไม่นั้น การจะพิจารณาว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่เป็นการ “ละเมิด” ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มิได้บัญญัตินิยามศัพท์คำว่า “ละเมิด” ไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๐ เป็นหลักทั่วไปของการกระทำที่ถือเป็น “ละเมิด” โดยมาตรา ๔๒๐ กำหนดว่า ผู้ใดจงใจ หรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย ให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดีทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น ดังนั้น การกระทำที่ถือเป็น “ละเมิด” มีหลักเกณฑ์ ๓ ประการ คือ

๑. กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ

การกระทำโดย “จงใจ” หมายถึง การกระทำโดยผู้กระทำรู้สึกสำนึกถึงผลเสียหายที่จะเกิดจากการกระทำของตน กล่าวคือ รู้ว่าการกระทำนั้นจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น

ประมาทเลินเล่อ “การกระทำโดยประมาท ได้แก่ กระทำความผิดที่มีใจเจตนาแต่กระทำ โดยปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่

๒. กระทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย

กระทำโดยผิดกฎหมาย การกระทำละเมิดจะต้องเป็นการกระทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย คือกระทำลงโดยไม่มีอำนาจหรือไม่มีสิทธิ หากผู้กระทำมีสิทธิหรืออำนาจกระทำตามกฎหมายแล้วย่อมไม่เป็นละเมิด

^๑ ข้อมูลนำรัฐ กรมบัญชีกลาง,[Online], Available URL :

<https://www.cgd.go.th/cs/internet/internet/> (สิงหาคม ๒๕๖๒)

๓. บุคคลอื่นได้รับความเสียหาย ความรับผิดชอบทางละเมิดจะเกิดขึ้นเมื่อการกระทำนั้นก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลอื่น ดังนั้น การกระทำที่ถือเป็น “ละเมิด” จะต้องครบหลักเกณฑ์ ๓ ประการ จะขาดหลักเกณฑ์ ข้อหนึ่งข้อใดไม่ได้

๒.๒. พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

สำหรับสัดส่วนแห่งความรับผิดหรือการไล่เบียดของหน่วยงานพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติว่า^๒

มาตรา ๘ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าว แก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

สิทธิเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งจะมีได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์ โดยมีต้องให้ใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ให้ทุกส่วนแห่งความรับผิดดังกล่าวออกด้วย

ในกรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน มิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับและเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นอยู่ในสังกัดหรือไม่ ถ้าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้ามิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ทั้งสองประการตามวรรคหนึ่งให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิดแต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่า ต้องรับผิด ให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้นกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

การดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ กรณีเจ้าหน้าที่ได้กระทำละเมิดจากการปฏิบัติหน้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลภายนอกหรือหน่วยงานของรัฐก็ตาม เป็นการพิจารณาทางปกครองของเจ้าหน้าที่ เพื่อจัดให้มีคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นนำเงินมาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยความรับผิดอาจจะมีเจ้าหน้าที่ที่ต้องรับผิดเพียงคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ และต้องรับผิดเป็นจำนวนเท่าใด ซึ่งการพิจารณาค่าสินไหมทดแทน

^๒ชาญชัย แสวงศักดิ์, คำอธิบายกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐโดยปราศจากความผิด, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๕๔), หน้า ๘๔.

ที่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดต้องชดใช้และการกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่กรณีศาลพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งกรมปศุสัตว์ที่เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการในส่วนที่เกินจากที่ศาลกำหนด มีหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

การเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชำระเงินให้แก่หน่วยงานของรัฐกรณีที่เจ้าหน้าที่ที่กระทำละเมิดอันเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ หน่วยงานของรัฐมีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่นั้น ชำระเงินค่าสินไหมทดแทนภายในเวลาที่กำหนดได้โดยไม่ต้องฟ้องคดีต่อศาล ซึ่งพระราชบัญญัตินี้บัญญัติว่ามาตรา ๑๒ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่หน่วยงานของรัฐได้ใช้ให้แก่ผู้เสียหายตามมาตรา ๘ หรือในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐ ประกอบกับมาตรา ๘ ให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหายมีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระเงินดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนด

กรณีการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่เป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่แล้วเกิดความเสียหายแก่บุคคลภายนอก เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐต้องชดใช้ค่าเสียหายหรือเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐโดยตรง ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหาย หรือหน่วยงานของรัฐที่เสียหายแล้ว มีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระเงินภายในเวลาที่กำหนด ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ คำสั่งดังกล่าวเป็น “คำสั่งทางปกครอง” หากถึงกำหนดแล้วไม่มีการชำระเงิน โดยถูกต้องครบถ้วน หน่วยงานของรัฐอาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้ ในกรณีที่การกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่มิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติว่า การเรียกค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้บังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชำระเงินในกรณีดังกล่าวจึงไม่ใช่ “คำสั่งทางปกครอง” และหากเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ยอมชำระเงิน หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการฟ้องคดีต่อศาล^๓

๒.๓ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

เมื่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดได้รับรายงานสรุปผลการสอบสวนแล้ว ต้องพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยกับคณะกรรมการว่ามีเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ เป็นจำนวนเท่าใด แล้วรายงานให้กระทรวงการคลังพร้อมส่งสำนวนการสอบสวนไปเพื่อประกอบการพิจารณาภายใน ๗ วัน หรือเป็นกรณีที่ต้องรวบรวมรายงานให้กระทรวงการคลังทราบทุกกระยะ ๓ เดือน โดยยังไม่ต้อง

^๓ ชาญชัย แสงวงศ์ดี, คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง, (กรุงเทพฯ : วิญญูชน, ๒๕๕๔), หน้า ๔๔.

แจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ โดยตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๘ เมื่อกระทรวงการคลังพิจารณาเสร็จแล้วให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง และแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ แต่ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายเป็นราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแล หรือผู้ควบคุมหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นวินิจฉัยสั่งการให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวปฏิบัติตามที่เห็นว่าถูกต้อง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายตามวรรคหนึ่งสั่งการตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ให้ผู้แต่งตั้งดำเนินการเพื่อออกคำสั่งให้ชำระค่าสินไหมทดแทน หรือฟ้องคดีต่อศาลอย่าให้ขาดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้แต่งตั้งแจ้งคำสั่งให้ผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนทราบ

ข้อ ๑๙ การแจ้งคำสั่งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบตามข้อ ๑๗ และข้อ ๑๘ ให้แจ้งด้วยว่าผู้นั้นมีสิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์และฟ้องคดีต่อศาลได้พร้อมกับแจ้งกำหนดอายุความร้องทุกข์และอายุความฟ้องคดีต่อศาลให้ทราบด้วย

เมื่อกระทรวงการคลังแจ้งผลการพิจารณา ผู้แต่งตั้งต้องมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังและแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ต้องรับผิดชอบทราบ โดยแจ้งด้วยว่าผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์และกำหนดระยะเวลาในการยื่นอุทธรณ์โต้แย้งคำสั่ง เนื่องจากคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ถือเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หากเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดเห็นว่า หน่วยงานของรัฐใช้อำนาจออกคำสั่งเรียกให้ใช้เงินโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย อย่างเช่น เจ้าหน้าที่เห็นว่าเป็นการกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่จงใจหรือกระทำโดยประมาทธรรมดาหรือเห็นว่าต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่จำนวนที่ชดใช้ควรน้อยกว่าจำนวนที่หน่วยงานของรัฐได้ออกคำสั่ง เพราะการกระทำละเมิดกรณีที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากความผิด หรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวมด้วย เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดจะต้องดำเนินการอุทธรณ์คำสั่งต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง ซึ่งเป็นการอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองก่อนตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และเมื่อผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยเป็นประการใดแล้ว หากเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดยังเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมก็มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

๒.๔ หลักเกณฑ์การกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิด

๒.๔.๑ การแบ่งส่วนความรับผิดชอบระหว่างเจ้าหน้าที่กับหน่วยงานของรัฐ

๑. การคำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณี
 มาตรา ๘ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติว่า “สิทธิเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งจะมีได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์โดยมิต้องให้ใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้”

ศาสตราจารย์ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์ ได้ให้คำอธิบายบทบัญญัติข้างต้นว่าเป็นการกำหนดว่าการไล่เบี้ยเอาแก่เจ้าหน้าที่นั้นจะไล่เบี้ยอย่างไร ให้คำนึงถึงความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีประกอบด้วย เช่น เจ้าหน้าที่ได้ทำให้เกิดความเสียหายขึ้นเป็นเงิน ๑๐๐ ล้านบาท เจ้าหน้าที่ยอมไม่มีเงินที่จะชดใช้เต็มจำนวนของความเสียหายได้อย่างแน่นอน จึงต้องพิจารณาว่าหน่วยงานของรัฐจะไล่เบี้ยเอาแก่เจ้าหน้าที่เพียงใด เพื่อให้เกิดความมั่นใจแก่เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่^๔

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลปกครองกลางที่ ๑๔๗/๒๕๕๐ การที่นักการภารโรงอยู่เวรเฝ้าอาคารโดยไม่ใช้ความระมัดระวังในการดูแลรักษาทรัพย์สินของทางราชการดังเช่นวิญญูชนพึงกระทำ จนเป็นเหตุให้คนร้ายลักเอาเครื่องคอมพิวเตอร์ไปจำนวน ๒๙ ตัว อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย แต่โดยที่นักการภารโรงมิได้มีหน้าที่โดยตรงในการรักษาความปลอดภัย ทั้งที่มีทรัพย์สินมูลค่าสูง แต่ได้ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติราชการตามปกติมาอยู่เวรโดยไม่มีผู้ตรวจเวร และไม่มีระเบียบข้อบังคับหรือข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการรักษาเวรยาม ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณี รวมทั้งความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐแล้ว การที่มหาวิทยาลัยให้นักการภารโรงรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน ในอัตราร้อยละ ๒๐ ของความเสียหายหลังจากหักค่าเสื่อมราคาแล้ว จึงเป็นการเหมาะสมและชอบด้วยกฎหมาย

๒. การคำนึงถึงความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ หรือระบบดำเนินงานส่วนรวม

มาตรา ๘ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติว่า “ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ หรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ให้หักส่วนแห่งความรับผิดดังกล่าวออกด้วย”

การคำนึงถึงความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ หรือระบบดำเนินงานส่วนรวม ศาสตราจารย์ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์ ได้ให้คำอธิบายบทบัญญัติข้างต้นว่า ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ อย่างเช่น เจ้าหน้าที่เอารถของทางราชการไปใช้เป็นการส่วนตัว แล้วเกิดอุบัติเหตุทำความเสียหายให้แก่เอกชนเพราะเบรกของรถคันดังกล่าวไม่ทำงาน เนื่องจากหน่วยงานของรัฐบกพร่องมิได้จัดให้มีการบำรุงรักษารถดังกล่าวให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ตามปกติ หรือถ้าการละเมิดเกิดจากระบบการดำเนินงานส่วนรวม เช่น ระบบคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการบกพร่อง ทำให้ได้คนที่ไม่ดีเข้ามารับราชการหรือระบบการฝึกงานของเจ้าหน้าที่บกพร่องโดยส่งเจ้าหน้าที่ใหม่ไปปฏิบัติงานเลย โดยยังมีได้จัดให้มีการฝึกงานอย่างเพียงพอที่จะทำงานได้หรือระบบการจัดเก็บเคมีวัตถุของทางราชการบกพร่องไม่มีการแยกแยะให้ชัดเจน ทำให้มีการหยิบเคมีวัตถุที่อันตรายไปใช้งานผิดประเภท เป็นต้น

^๔ ชาญชัย แสงวงศ์ศักดิ์, คำอธิบายกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐโดยปราศจากความผิด, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๕๔), หน้า ๙๐.

ในกรณีดังกล่าวข้างต้นก็ต้องหักส่วนแห่งความรับผิดชอบหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐออกด้วย โดยต้องพิจารณาว่าการละเมิดเกิดจากส่วนใดมากกว่ากัน เป็นสัดส่วนเท่าใด^๕

คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับบทบัญญัติมาตรา ๘ วรรคสอง และวรรคสาม ไว้เป็นแนวทางสำหรับการกำหนดหลักเกณฑ์การลดหย่อนหรือการหักส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่นั้น ไม่อาจกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไปได้ เพราะการพิจารณาลดหย่อนหรือหักส่วนความรับผิดให้แก่เจ้าหน้าที่ในความเสียหายเรื่องใดเป็นดุลพินิจของหน่วยงานนั้นๆ ซึ่งจะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นกรณีๆ ไป^๖

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๓๘-๓๓๙/๒๕๔๙ นาย ก. เป็นกรรมการตรวจการจ้าง ได้ลงชื่อตรวจรับสินค้าโดยไม่ได้ตรวจสินค้าจริง จึงเป็นการกระทำโดยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง แต่เนื่องจากนาย ก. ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เวรรักษาการณ์ประตูเรือนจำ ซึ่งถือเป็นภารกิจที่สำคัญไม่อาจละทิ้งหน้าที่ไปปฏิบัติหน้าที่อย่างอื่นได้ และได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการตรวจรับสินค้าอีกหน้าที่หนึ่งไปพร้อมกัน แม้วานาย ก. จะไม่ได้ทักท้วงขอให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาทบทวนคำสั่งให้ทำหน้าที่คณะกรรมการตรวจรับสินค้าก็ตาม แต่ก็ต้องถือว่าความเสียหายที่นาย ก. ลงชื่อตรวจรับสินค้าโดยไม่ได้ตรวจสินค้าจริง เป็นการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงและต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่ความเสียหาย ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากความบกพร่องของระบบงานของทางราชการด้วย จึงให้หักส่วนความรับผิดอันเกิดจากระบบงานดังกล่าวออกร้อยละ ๕๐ ของความเสียหาย

๓. กรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน

นายอนุชา ฮุนสวัสดิกุล อธิบายว่า ในกรณีที่การทำละเมิดมีผู้ต้องรับผิดชอบร่วมกันหลายคน การแบ่งส่วนความรับผิดในระหว่างผู้ทำละเมิดด้วยกัน พิจารณาได้ดังนี้

๑) พิจารณาตามส่วนของการกระทำ ผู้ใดมีส่วนในการทำละเมิดมากกว่าก็ย่อมต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนมากกว่า หากมีส่วนในการทำละเมิดเท่ากันก็ย่อมต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน ตามส่วนเท่ากันด้วย

๒) กรณีผู้เสียหายมีส่วนในการทำละเมิดปะปนอยู่ด้วยส่วนหนึ่ง

๔. การไม่นำหลักลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับ

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๗๒/๒๕๕๐ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (กระทรวงการคลัง) ได้แบ่งส่วนความรับผิดโดยให้นาย ด. หัวหน้างานบัญชีรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายในอัตราร้อยละ ๖๐ เนื่องจากเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นที่ใกล้ชิดกับผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งหมดมากกว่า และให้ผู้ฟ้องคดี (สรรพากรอำเภอ) ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดในสำนักงานรับผิดชอบในอัตราร้อยละ ๔๐ ของค่าเสียหายทั้งหมด เห็นว่ากรณีละเมิดในคดีนี้ไม่ใช่เกิดจากผู้ฟ้องคดีและนาย ด. จึงใจ

^๕ ชาญชัย แสงวงศ์ศักดิ์, คำอธิบายกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐโดยปราศจากความผิด, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๕๔), หน้า ๙๒.

^๖ ชาญชัย แสงวงศ์ศักดิ์, คำอธิบายกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐโดยปราศจากความผิด, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๕๔), หน้า ๙๔.

กระทำละเมิด อันจะถือว่าร่วมกันกระทำละเมิด หากแต่เป็นเรื่องต่างคนต่างทำละเมิด จึงต้องรับผิดชอบในผลละเมิดเฉพาะส่วนที่ตนได้กระทำลง ซึ่งตามมาตรา ๘ วรรคสี่ มีให้นำหลักกฎหมายนี้รวมมาใช้บังคับ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้แบ่งส่วนความรับผิดชอบระหว่างผู้ฟ้องคดีและนาย ด. ในอัตราร้อยละ ๔๐ และ ร้อยละ ๖๐ ของค่าเสียหายทั้งหมด การแบ่งส่วนความรับผิดชอบในอัตราส่วนดังกล่าว เหมาะสมแล้ว

๒.๕ การกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว.๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

กระทรวงการคลังได้กำหนดแนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีบรรทัดฐานในการกำหนดความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด ให้เป็นแนวทางเดียวกันเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และเสมอภาคกับเจ้าหน้าที่ของทุกหน่วยงาน ในการเรียกค่าสินไหมทดแทนของเจ้าหน้าที่ที่ได้กระทำให้เกิดความเสียหาย โดยให้พิจารณาถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรม พิจารณาถึงความผิดและความบกพร่อง ของหน่วยงานของรัฐ หรือระบบดำเนินงานส่วนรวม ความรับผิดชอบ และพฤติการณ์แห่งกรณีให้เหมาะสมตามพฤติการณ์ของเจ้าหน้าที่แต่ละราย

การเรียกค่าสินไหมทดแทนของเจ้าหน้าที่ ที่ได้กระทำให้เกิดความเสียหายที่เกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ แบ่งตามลักษณะของความเสียหายและกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนตามกลุ่มหรือแต่ละราย เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้ประกอบเป็นแนวทางในการพิจารณาสำนวนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑. กรณีความเสียหายที่มีสาเหตุมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ

๑.๑ กรณีการจัดจ้าง/จัดซื้อ ราคาแพง

๑.๑.๑ วิธีการจัดซื้อ/จัดจ้างไม่ถูกต้อง

- กรณีผ่านเจ้าหน้าที่พัสดุ แบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบ ดังนี้

คณะกรรมการพิจารณาผลฯ ร้อยละ ๖๐ ฝ่ายพัสดุ (ตรวจสอบ/เสนอความเห็น) ร้อยละ ๒๐

ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น – กลาง (ผู้ผ่านงาน) ร้อยละ ๑๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง (ผู้อนุมัติ) ร้อยละ ๑๐

- กรณีไม่ผ่านเจ้าหน้าที่พัสดุ แบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบ ดังนี้

คณะกรรมการพิจารณาผลฯ ร้อยละ ๖๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น – กลาง (ผู้ผ่านงาน) ร้อยละ ๒๐

ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง (ผู้อนุมัติ) ร้อยละ ๒๐

- กรณีไม่ผ่านเจ้าหน้าที่พัสดุ/ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น – กลาง แบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบ ดังนี้ คณะกรรมการพิจารณาผลฯ ร้อยละ ๖๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง (ผู้อนุมัติ) ร้อยละ ๔๐

๑.๑.๒ กำหนดราคากลางสูงกว่าความเป็นจริง

ก. ใช้ค่า Factor F/ราคาวัสดุไม่ถูกต้อง

- กรณีผ่านเจ้าหน้าที่พัสดุ แบ่งสัดส่วนความรับผิด ดังนี้ คณะกรรมการกำหนดราคากลาง ร้อยละ ๗๐ ฝ่ายพัสดุ (ตรวจสอบ/เสนอความเห็น) ร้อยละ ๑๕ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น - กลาง (ผู้ผ่านงาน) ร้อยละ ๑๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง (ผู้อนุมัติ) ร้อยละ ๕

- กรณีไม่ผ่านเจ้าหน้าที่พัสดุ แบ่งสัดส่วนความรับผิด ดังนี้ คณะกรรมการกำหนดราคากลาง ร้อยละ ๗๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นกลาง (ผู้ผ่านงาน) ร้อยละ ๒๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง (ผู้อนุมัติ) ร้อยละ ๑๐

- กรณีไม่ผ่านเจ้าหน้าที่พัสดุ/ผู้บังคับบัญชาชั้น - กลาง แบ่งสัดส่วนความรับผิด ดังนี้ คณะกรรมการกำหนดราคากลาง ร้อยละ ๗๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง (ผู้อนุมัติ) ร้อยละ ๓๐

ข. คำนวณปริมาณงานผิดพลาด คณะกรรมการกำหนดราคากลาง ร้อยละ ๑๐๐

๑.๑.๓ ไม่คัดเลือกผู้เสนอราคาต่ำสุดที่มีคุณสมบัติถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนด

- วิธีสอบราคา แบ่งสัดส่วนความรับผิด ดังนี้ คณะกรรมการเปิดซอง ร้อยละ ๖๐ ฝ่ายพัสดุ (ตรวจสอบ/เสนอความเห็น) ร้อยละ ๑๕ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น - กลาง (ผู้ผ่านงาน) ร้อยละ ๑๕ ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง (ผู้อนุมัติ) ร้อยละ ๑๐

- วิธีประกวดราคา แบ่งสัดส่วนความรับผิด ดังนี้ คณะกรรมการพิจารณาผลฯ ร้อยละ ๖๐ ฝ่ายพัสดุ (ตรวจสอบ/เสนอความเห็น) ร้อยละ ๑๕ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น - กลาง (ผู้ผ่านงาน) ร้อยละ ๑๕ ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง (ผู้อนุมัติ) ร้อยละ ๑๐

ทั้งนี้ หากเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัสดุ/ผู้ผ่านงานทักท้วงแล้ว แต่ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจสั่งอนุมัติให้ผู้อนุมัติรับผิดชอบร้อยละ ๔๐ (เจ้าหน้าที่พัสดุ/ผู้ผ่านงาน ไม่ต้องรับผิด)

๑.๒ กรณีการตรวจการจ้าง/ตรวจรับไม่ถูกต้อง

๑.๒.๑ การก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการ

- กรณีข้อเท็จจริงปรากฏเป็นที่ประจักษ์ชัดแจ้งว่า ผู้บังคับบัญชามีเหตุที่น่าเชื่อว่า ควรจะได้รู้ถึงการตรวจรับงานไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการ แบ่งสัดส่วนความรับผิด ดังนี้ คณะกรรมการตรวจการจ้าง ร้อยละ ๓๐ ผู้ควบคุมงาน (ตรวจสอบ/เสนอความเห็น) ร้อยละ ๕๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น - กลาง (ผู้ผ่านงาน) ร้อยละ ๑๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง (ผู้อนุมัติ) ร้อยละ ๑๐

- กรณีผู้บังคับบัญชาไม่น่าจะรู้ว่าการตรวจรับงานไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการผู้บังคับบัญชาไม่ต้องรับผิด แบ่งสัดส่วนความรับผิด ดังนี้ คณะกรรมการตรวจการจ้าง ร้อยละ ๔๐ ผู้ควบคุมงาน (ตรวจสอบ/เสนอความเห็น) ร้อยละ ๖๐

๑.๒.๒ ส่งของไม่ตรงตามสัญญา

- กรณีข้อเท็จจริงปรากฏเป็นที่ประจักษ์ชัดแจ้งว่า เจ้าหน้าที่ฝ่ายพัสดุ/ผู้บังคับบัญชามีเหตุที่น่าเชื่อว่า ควรจะได้รู้ถึงการส่งของไม่ตรงตามสัญญา แบ่งสัดส่วนความรับผิด ดังนี้ คณะกรรมการตรวจการรับ ร้อยละ ๖๐ ฝ่ายพัสดุ (ตรวจสอบ/เสนอความเห็น) ร้อยละ ๒๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น - กลาง (ผู้ผ่านงาน) ร้อยละ ๑๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง (ผู้อนุมัติ) ร้อยละ ๑๐

- กรณีเจ้าหน้าที่พัสดุ/ผู้บังคับบัญชาไม่น่าจะรู้ว่าการส่งของไม่ตรงตามสัญญาจึงไม่ต้องรับผิดชอบ โดยให้คณะกรรมการตรวจรับ รับผิดชอบร้อยละ ๑๐๐

๑.๓ กรณีไม่เรียกค่าปรับกรณีส่งมอบงาน/ของล่าช้า

- กรณีข้อเท็จจริงปรากฏเป็นที่ประจักษ์ชัดแจ้งว่า เจ้าหน้าที่พัสดุ/ผู้บังคับบัญชา มีเหตุน่าเชื่อว่า ควรจะได้รู้ถึงการส่งมอบงาน/ของล่าช้า แบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบ ดังนี้ คณะกรรมการตรวจการจ้าง/รับ รับผิดชอบ ๗๐ ฝ่ายพัสดุ (ตรวจสอบ/เสนอความเห็น) รับผิดชอบ ๑๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น – กลาง (ผู้ผ่านงาน) รับผิดชอบ ๑๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง (ผู้อนุมัติ) รับผิดชอบ ๑๐

- กรณีเจ้าหน้าที่พัสดุ/ผู้บังคับบัญชาไม่อาจทราบข้อเท็จจริงได้ว่ามีการส่งมอบงาน/ของล่าช้า จึงไม่ต้องรับผิดชอบ เช่น คณะกรรมการตรวจการจ้าง/รับ ปกปิดไม่แจ้งให้ทราบ ลงนาม ตรวจรับ - ย้อนหลัง เป็นต้น โดยให้คณะกรรมการตรวจการจ้าง/รับ รับผิดชอบร้อยละ ๑๐๐

๑.๔ กรณีการใช้เงินผิดระเบียบ

๑.๔.๑ ไม่นำเงินรายได้เข้าบัญชีที่เกี่ยวข้องแต่นำไปใช้โดยผิดระเบียบ

- กรณีเป็นเรื่องที่ผู้เสนอและผู้บังคับบัญชาปฏิบัติผิดหลักการเงินการคลัง แบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบ ดังนี้ ฝ่ายการเงินร้อยละ ๒๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น – กลาง (ผู้ผ่านงาน) รับผิดชอบ ๓๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง (ผู้อนุมัติ) รับผิดชอบ ๕๐

- กรณีผู้อนุมัติใช้อำนาจสั่งการและเป็นผู้อนุมัติ ให้รับผิดชอบเต็มจำนวนร้อยละ ๑๐๐ (เจ้าหน้าที่การเงิน/ผู้ผ่านงาน ไม่ต้องรับผิดชอบ)

๑.๔.๒ จ่ายเงินเกินสิทธิ/ไม่มีสิทธิ/ผิดระเบียบ

- กรณีมีเงินงบประมาณ/เงินราชการสำหรับใช้จ่ายแล้ว แต่จ่ายผิดระเบียบหรือจ่ายเกินกว่าสิทธิที่ควรได้รับ แบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบ ดังนี้ ฝ่ายการเงินร้อยละ ๖๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น – กลาง (ผู้ผ่านงาน) รับผิดชอบ ๒๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง (ผู้อนุมัติ) รับผิดชอบ ๒๐

๒. กรณีความเสียหายมีสาเหตุจากการทุจริตทางการเงินหรือทรัพย์สิน

๒.๑ กรณีรับเงินแล้วนำไปใช้ส่วนตัว

๒.๑.๑ รับเงินแล้วไม่ออกใบเสร็จรับเงิน/แก้ไขหรือปลอมใบเสร็จรับเงินแบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบ ดังนี้

ก. ผู้ทุจริต รับผิดชอบร้อยละ ๑๐๐

ข. ผู้เกี่ยวข้อง แบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบ ดังนี้ ฝ่ายการเงิน รับผิดชอบ ๖๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น – กลาง (ผู้ผ่านงาน) รับผิดชอบ ๒๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง (ผู้อนุมัติ) รับผิดชอบ ๒๐

๒.๒.๑ ออกใบเสร็จรับเงินแล้วไม่นำเงินส่ง แบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบ ดังนี้

ก. ผู้ทุจริต รับผิดชอบร้อยละ ๑๐๐

ข. ผู้เกี่ยวข้อง

- กรณีคณะกรรมการเก็บรักษาเงินไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบ
แบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบ ดังนี้ คณะกรรมการเก็บรักษาเงิน ร้อยละ ๖๐ ฝ่ายการเงิน ร้อยละ ๒๐
ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น – กลาง (ผู้ผ่านงาน) ร้อยละ ๑๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง (ผู้อนุมัติ) ร้อยละ ๑๐

- กรณีคณะกรรมการเก็บรักษาเงินปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนถูกต้อง
ตามระเบียบแล้ว จึงไม่ต้องรับผิดชอบ โดยแบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบ ดังนี้ ฝ่ายการเงิน ร้อยละ ๖๐
ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น – กลาง (ผู้ผ่านงาน) ร้อยละ ๒๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง (ผู้อนุมัติ) ร้อยละ ๒๐

๒.๑.๓ ไม่นำเงินฝากคลังหรือธนาคารให้ครบจำนวนตามระเบียบกลับนำไปใช้
ส่วนตัว แบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบ ดังนี้

ก. ผู้ทุจริต รับผิดชอบร้อยละ ๑๐๐

ข. ผู้เกี่ยวข้อง แบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบ ดังนี้ ฝ่ายการเงิน ร้อยละ ๖๐
ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น – กลาง (ผู้ผ่านงาน) ร้อยละ ๒๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง (ผู้อนุมัติ) ร้อยละ ๒๐

๒.๒ กรณีเบิกจ่ายเงินโดยทุจริต

๒.๒.๑ ไม่มีหลักฐานการจ่าย แบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบ ดังนี้

ก. ผู้ทุจริต รับผิดชอบร้อยละ ๑๐๐

ข. ผู้เกี่ยวข้อง แบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบ ดังนี้ ฝ่ายการเงิน ร้อยละ ๖๐
ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น – กลาง (ผู้ผ่านงาน) ร้อยละ ๒๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง (ผู้อนุมัติ) ร้อยละ ๒๐

๒.๒.๒ ทำหลักฐานการจ่ายเท็จ แบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบ ดังนี้

ก. ผู้ทุจริต รับผิดชอบร้อยละ ๑๐๐

ข. ผู้เกี่ยวข้อง แบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบ ดังนี้ ฝ่ายการเงิน ร้อยละ ๖๐
ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น – กลาง (ผู้ผ่านงาน) ร้อยละ ๔๐ (หากผู้อนุมัติปล่อยปละละเลยไม่ควบคุมดูแล
ปล่อยให้มีการทุจริตอย่างต่อเนื่อง ให้ผู้อนุมัติรับผิดชอบด้วย โดยแบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบ ดังนี้ ฝ่ายการเงิน
ร้อยละ ๖๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น – กลาง (ผู้ผ่านงาน) ร้อยละ ๒๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง (ผู้อนุมัติ)
ร้อยละ ๒๐)

๒.๒.๓ แก้ไขเอกสารการเบิกจ่าย แบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบ ดังนี้

ก. ผู้ทุจริต รับผิดชอบร้อยละ ๑๐๐

ข. ผู้เกี่ยวข้อง แบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบ ดังนี้ ฝ่ายการเงิน ร้อยละ ๖๐
ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น – กลาง (ผู้ผ่านงาน) ร้อยละ ๔๐ (หากผู้อนุมัติปล่อยปละละเลยไม่ควบคุมดูแล
ปล่อยให้มีการทุจริตอย่างต่อเนื่อง ให้ผู้อนุมัติรับผิดชอบด้วย โดยแบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบ ดังนี้ ฝ่ายการเงิน
ร้อยละ ๖๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น – กลาง (ผู้ผ่านงาน) ร้อยละ ๒๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง (ผู้อนุมัติ)
ร้อยละ ๒๐)

๒.๒.๔ แก้ไขหรือเติมจำนวนเงินในเช็ค/ใบถอนเงินให้สูงขึ้น แบ่งสัดส่วน
ความรับผิดชอบ ดังนี้

ก. ผู้ทุจริต รับผิดชอบร้อยละ ๑๐๐

ข. ผู้เกี่ยวข้อง องค์กรลงนามในเช็ค/ใบถอนเงิน ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ เช่น ลงนามไว้ล่วงหน้าโดยยังไม่ได้กรอกจำนวนเงิน เขียนจำนวนเงินโดยเว้นช่องว่างไว้ข้างหน้าไว้ให้เติมได้ ไม่ขีดคร่อมเช็คส่งจ่ายให้เจ้าหน้าที่โดยตรง เป็นต้น ให้ผู้ลงนามในเช็ค/ใบถอนเงินรับผิดชอบ ๑๐๐ โดยให้รับผิดชอบคนละส่วนเท่าๆ กัน

อย่างไรก็ตาม ในกรณี ๒.๑ และ ๒.๒ หากหน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหาย ได้รับชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากผู้ทุจริตเมื่อนำมารวมกับจำนวนเงินที่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องซึ่งกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงได้ชดใช้ไว้เกินจำนวนความเสียหาย ให้คืนเงินส่วนที่ได้รับชำระไว้เกินให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงตามสัดส่วนแห่งความรับผิดชอบและที่ได้ชำระไว้ของแต่ละคนต่อไป

๒.๖ กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับระบบการเบิกจ่ายเงิน

๒.๖.๑ ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑

ก่อนอื่นก็ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทนิยามในระเบียบก่อนว่า ได้มีบทนิยามคำที่เกี่ยวข้องอะไรบ้าง อย่างเช่น

“หน่วยงานผู้เบิก”^๗ หมายความว่า ถึง ส่วนราชการ หน่วยงานในกำกับของรัฐ องค์กรมหาชน รัฐวิสาหกิจ กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หน่วยงานขององค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ หรือหน่วยงานอื่นใดในลักษณะเดียวกัน ทั้งนี้ ต้องได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายและเบิกเงินจากกรมบัญชีกลางหรือสำนักงานคลังจังหวัด แล้วแต่กรณี

“ส่วนราชการ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า และให้ความหมายรวมถึงส่วนราชการประจำจังหวัดด้วย

“หลักฐานการจ่าย” หมายความว่า หลักฐานที่แสดงว่าได้มีการจ่ายเงินให้แก่ผู้รับหรือเจ้าหน้าที่ตามข้อผูกพันโดยถูกต้องแล้ว

หลักฐานการจ่าย คือ หลักฐานที่แสดงได้ว่าการจ่ายเงินให้แก่ผู้รับหรือเจ้าหน้าที่ตามข้อผูกพันโดยถูกต้องแล้ว เช่น ใบเสร็จรับเงิน ใบสำคัญรับเงิน ใบรับรองการจ่ายเงิน แบบคำขอเบิกเงินที่มีชื่อผู้รับเงินอยู่ในแบบ เช่น ใบเบิกเงินค่ารักษาพยาบาล ปกติเวลามาขอเบิกค่ารักษาพยาบาลถ้ายังไม่ได้รับเงินก็ยังคงเป็นเอกสารประกอบการเบิกเงินอยู่ เมื่อได้รับเงินในข้อที่ ๖ จะต้องมีสาระสำคัญลงลายมือชื่อผู้รับเงิน เมื่อส่วนราชการจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลให้กับผู้มีสิทธิผู้มีสิทธิลงลายมือชื่อผู้รับเงิน ผู้จ่ายเงินลงลายมือชื่อในแบบใบเบิกเงิน ใบเบิกค่ารักษาพยาบาลฉบับนี้ก็จะกลายเป็นหลักฐานการจ่ายเงินอีกรูปแบบหนึ่ง หรือเอกสารอื่นใดที่กระทรวงการคลังกำหนดเป็น

^๗ คู่มือการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง กรมบัญชีกลาง

(พฤษภาคม ๒๕๕๗), [Online], Available URL :

http://123.242.172.6/inforklangni/index.php?option=com_content&view=article&id=145%3A---2557&catid=17%3A-9-4&Itemid=21, (สิงหาคม ๒๕๖๒)

หลักฐานการจ่าย เช่น รายงานในระบบการจ่ายเงินโดยกรมบัญชีกลางเพื่อเข้าบัญชีให้กับเจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงินโดยตรง หรือในเรื่องของการจ่ายเงินผ่านธนาคารทางกระทรวงการคลังก็ได้กำหนดว่าการจ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่ผ่านธนาคารให้ใช้หลักฐานที่ทางธนาคารออกให้เป็นหลักฐานการจ่ายเงิน จะมีทั้งที่บุคคลที่จะรับเงินที่เป็นบุคลากรของรัฐเองแล้วก็เป็นบุคคลภายนอก

“ระบบ” หมายความว่า ระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Government Fiscal management Information System : GFMS) ซึ่งปฏิบัติโดยผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์โดยตรง หรือผ่านช่องทางอื่นที่กระทรวงการคลังกำหนดก่อนนำข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์

การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๙ กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานผู้เบิกหรือผู้ที่หัวหน้าหน่วยงานผู้เบิกมอบหมายเป็นผู้มีสิทธิถือบัตรกำหนดสิทธิการใช้ (GFMS smart card) รหัสผู้ใช้งาน (user name) และรหัสผ่าน (password) เพื่อใช้งานในระบบของหน่วยงานผู้เบิก...ข้อ ๑๑ ยังกำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานผู้เบิกจัดทำคำสั่งหรือมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษรกำหนดบุคคลที่จะได้รับมอบหมาย กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและกำหนดแนวทางการควบคุมการปฏิบัติงานของหน่วยงานผู้เบิก เพื่อเป็นหลักปฏิบัติในการเข้าใช้งานในระบบสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและผู้ที่ได้รับมอบหมายหรือแต่งตั้ง... ซึ่งในการจัดทำคำสั่งมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เก็บรักษาบัตร (GFMS smart card) รหัสผู้ใช้ หรือรหัสผ่าน และผู้เข้าปฏิบัติงานในระบบเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นการแบ่งแยกหน้าที่การปฏิบัติงาน โดยไม่ให้บุคคลเดียวกันปฏิบัติงานตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อให้เกิดการสอบทานงานระหว่างกัน เช่น เจ้าหน้าที่วางเบิกไม่ควรเป็นบุคคลเดียวกับผู้อนุมัติเบิกจ่ายในระบบ (ปลดบล็อก) เป็นต้นถือเป็นการควบคุมที่สำคัญ

ในการจ่ายเงิน ผู้มีอำนาจลงนามสั่งจ่ายเช็คต้องลงนาม ๒ ใน ๓ ของผู้มีอำนาจลงนาม โดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ประกอบด้วย ๑) นาย ข. ปศุสัตว์จังหวัด ๒) นาง ก. เจ้าพนักงานงานการเงินและบัญชี และ ๓) นาย ฉ. หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ แต่เช็คที่เป็นเหตุผลผิดในครั้งนีผู้ลงนามคือ ๑) นาย ข. ปศุสัตว์จังหวัด ๒) นาง ก. เจ้าพนักงานงานการเงินและบัญชี ซึ่งการเขียนเช็คถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่เงินจะออกไปจากบัญชีธนาคารของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด โดยที่ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติในการจ่ายเงินไว้ดังนี้

ข้อ ๔๗ กำหนดว่า การจ่ายเงินให้จ่ายเป็นเช็ค ยกเว้นกรณีที่จ่ายจากเงินตรงพระราชการ ซึ่งเก็บรักษาไว้เป็นเงินสด หรือการจ่ายเงินให้แก่ข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงานราชการ ผู้รับบำนาญหรือเบี้ยหวัดหรือการจ่ายเงินที่มีวงเงินต่ำกว่าห้าพันบาท จะจ่ายเป็นเงินสดก็ได้

ข้อ ๔๘ การเขียนเช็คสั่งจ่ายเงินให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) การจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงิน ในกรณีซื้อทรัพย์สิน จ้างทำของหรือเช่าทรัพย์สิน ให้ออกเช็คสั่งจ่ายในนามของเจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงิน โดยขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออกและขีดคร่อมด้วย

(๒) การจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงิน นอกจากกรณีตาม (๑) ให้ออกเช็คสั่งจ่ายในนามของเจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงิน โดยขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” และจะขีดคร่อมหรือไม่ก็ได้

(๓) ในกรณีสั่งจ่ายเงินเพื่อขอรับเงินสดมาจ่าย ให้ออกเช็คสั่งจ่ายในนามเจ้าหน้าที่การเงินของส่วนราชการ และขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก ห้ามออกเช็คสั่งจ่ายเงินสด

ห้ามลงลายมือชื่อสั่งจ่ายในเช็คไว้ล่วงหน้า โดยยังมีได้มีการเขียนหรือพิมพ์ชื่อผู้รับเงิน วันที่ที่ออกเช็ค และจำนวนเงินที่สั่งจ่าย

ข้อ ๔๙ การเขียนหรือพิมพ์จำนวนเงินในเช็คที่เป็นตัวเลขและตัวอักษรให้เขียนหรือพิมพ์ให้ขีดเส้น และขีดคำว่า “บาท” หรือขีดเส้นหน้าจำนวนเงินทั้งตัวเลขและตัวอักษร โดยไม่มีช่องว่างที่จะเขียนหรือพิมพ์จำนวนเงินที่เพิ่มเติมได้ และให้ขีดเส้นตรงหลังชื่อสกุล ชื่อบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนจนขีดคำว่า “หรือผู้ถือ” โดยมีให้มีการเขียนหรือพิมพ์ชื่อบุคคลอื่นเพิ่มเติมได้

๒.๖.๒ หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๙.๓/ว. ๘๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

หนังสือเวียนของกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุดที่ กค ๐๔๐๙.๓/ว.๘๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ แจ้งเวียนให้ส่วนราชการดำเนินการ เรื่อง การใช้ GFMS Token key ในการนำส่งข้อมูลผ่านเครือข่าย internet โดยกำหนดให้ส่วนราชการจัดทำคำสั่งหรือการมอบหมายไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อกำหนดตัวบุคคลผู้มีสิทธิใช้ GFMS Token key และรหัสผ่าน (password) หน้าที่ความรับผิดชอบมาตรการในการควบคุมตรวจสอบ วิธีปฏิบัติในการเก็บรักษา GFMS Token key และรหัสผ่าน (password) พร้อมทั้งต้องดำเนินการเปลี่ยนรหัสผ่านทุก ๆ ๓ เดือน

ในกรณีที่ GFMS Token key และรหัสผ่าน (password) เกิดการสูญหาย ผู้มีสิทธิใช้ GFMS Token key และรหัสผ่าน (password) ต้องดำเนินการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนและโทรศัพท์แจ้งการสูญหาย พร้อมทั้งส่งสำเนาบันทึกประจำวันทางโทรศัพท์ให้กรมบัญชีกลางทราบทันที และให้หัวหน้าส่วนราชการมีหนังสือแจ้งกรมบัญชีกลางทราบภายใน ๓ วันทำการ เพื่อให้กรมบัญชีกลางจัดส่ง GFMS Token key และรหัสผ่าน (password) ให้ใหม่ หากกรมบัญชีกลางไม่ได้รับแจ้งและมีผู้อื่นนำสิทธิการใช้งานดังกล่าวไปใช้ผู้มีสิทธิใช้ GFMS Token key และรหัสผ่าน (password) ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นตามแต่กรณี

บทที่ ๓

**การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด
กรณีศึกษา เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีทุจริตเบิกจ่ายเงินสมทบประกันสังคมแล้ว
ไม่นำไปจ่ายสำนักงานประกันสังคม และเบิกค่ารักษาพยาบาลอันเป็นเท็จ
เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย**

การจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด เมื่อหน่วยงานภายในสังกัดกรมปศุสัตว์ได้รายงานเกี่ยวกับความเสียหายของทางราชการ ซึ่งการดำเนินการก็มีกรณีหลายกรณี อย่างเช่น หน่วยงานที่เกิดความเสียหายจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วถึงรายงานกรมปศุสัตว์ หรือกรณีที่ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น หรือกรณีที่กรมปศุสัตว์ได้สั่งการตามกลุ่มวินัย กองการเจ้าหน้าที่ เมื่อสอบสวนแล้วพบว่ามี ความเสียหายเกิดแก่ทางราชการ ในการนี้ นิติกร สำนักกฎหมาย ผู้รับผิดชอบสำนวนก็จะต้องมีการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นว่า ความเสียหายที่เกิดแก่ทางราชการ เป็นเหตุอันควรเชื่อว่าเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่หรือไม่ ถ้าใช่ก็จะเสนอผู้มีอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด เพื่อสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน และเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบ และจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้ แล้วสรุปสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด พร้อมเสนอความเห็นต่อผู้แต่งตั้งเพื่อพิจารณาสั่งการ และก่อนที่จะสรุปสำนวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด พร้อมเสนอความเห็นต่อผู้แต่งตั้งเพื่อพิจารณาสั่งการ จะมีกระบวนการ ขั้นตอน การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดนั้น เป็นกระบวนการขั้นตอนเตรียมการในการปฏิบัติราชการทางปกครองถือเป็นสาระสำคัญ หากกระบวนการไม่ชอบ ทำให้คำสั่งที่เรียกให้ผู้ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอาจจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้ง ในการแสวงหาพยานหลักฐานไม่ว่าจะเป็นพยานบุคคล พยานเอกสาร พยานแวดล้อมต่าง ๆ ถือเป็นส่วนสำคัญในการจะชี้แจงน้ำหนักพยานและการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดก่อนจะเสนอผู้ที่มีอำนาจแต่งตั้งในการพิจารณาสั่งการต่อไปแม้ความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดจะไม่ผูกพันผู้มีอำนาจแต่งตั้ง แต่ถึงอย่างไรคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดก็ต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์หลักของพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิด พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่จะต้องคุ้มครองเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ความเป็นธรรมกับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง และก็เป็นการรักษาผลประโยชน์ของรัฐเป็นสำคัญ เพราะทรัพย์สินของทางราชการ “ตกน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้” ซึ่งก่อนที่ผู้รับการประเมินจะเสนอความเห็นต่อผู้มีอำนาจในการแต่งตั้งนั้น เกี่ยวกับการทุจริตเงินหลักประกันสังคมของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมีความยุ่งยากซับซ้อนเป็นอย่างมาก ในการตรวจสอบกระบวนการการเบิกจ่ายเงิน ในระบบ GFIMS เพราะเป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้รับการประเมิน ไม่ทราบกระบวนการขั้นตอนการเบิกจ่ายเงิน จึงต้อง

ศึกษา กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียด เพื่อความถูกต้อง กับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง และก็เป็นการรักษาผลประโยชน์ของรัฐเป็นสำคัญ

มูลเหตุแห่งละเมิดเนื่องมาจาก. กรมปศุสัตว์ได้รับรายงานจากสำนักงานปศุสัตว์ จังหวัด กรณีมีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณไม่เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ โดยนาง ก. เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน ฝ่ายบริหารทั่วไป สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ได้ดำเนินการเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลของข้าราชการบำนาญจำนวน ๓ ราย รวมเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) ทั้งที่ข้าราชการบำนาญทั้ง ๓ ราย ไม่ได้ขอเบิกค่ารักษาพยาบาลแต่อย่างใด และพบหลักฐานว่า ในวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗ นาย ข. ปศุสัตว์จังหวัด และนาง ก. ได้ลงนามสั่งจ่ายเช็ค จำนวน ๒ ฉบับ ประกอบด้วย เช็คเลขที่ ๐๓๗๔๔๐๔๑ จ่ายให้สำนักงานประกันสังคมจังหวัด เป็นเงิน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันห้าร้อยสิบบาทถ้วน) และเช็ค เลขที่ ๐๓๗๔๔๐๔๒ จ่ายให้ ก. เป็นเงิน ๒๕,๐๗๐ บาท (สองหมื่นห้าพันเจ็ดสิบบาทถ้วน) เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น ๑๘๗,๕๗๔ บาท กรมปศุสัตว์ จึงได้มีคำสั่ง ลับ ที่ ๘๖๒/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ทางวินัยอย่างร้ายแรง จากผลการตรวจสอบปรากฏว่านาง ก. ตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชี ชำนาญงาน มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการขอรับเงินบำเหน็จบำนาญ บำเหน็จตกทอดของข้าราชการ ลูกจ้างประจำและข้าราชการบำนาญ ได้ดำเนินการเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลข้าราชการอันเป็นเท็จ พฤติการณ์ถือเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ราชการโดยทุจริต และกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๕ (๑) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ประชุม อ.ก.พ. กรมปศุสัตว์ ได้มีมติให้ลงโทษไว้ นาง ก. ออกจากราชการ อธิบดีกรมปศุสัตว์ จึงมีคำสั่งไล่ นาง ก. ออกจากราชการ ส่วนการกระทำของนาย ข. ปศุสัตว์จังหวัด ไม่ได้ดำเนินการตรวจสอบเอกสารประกอบการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการรักษายาบาล และได้ลงนาม สั่งจ่ายเช็คเลขที่ ๐๓๗๔๔๐๔๑ และเช็คเลขที่ ๐๓๗๔๔๐๔๒ โดยไม่ตรวจสอบต้นขั้วเช็ค สั่งจ่ายเงินสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลว่ามียอดจำนวนเงินที่ถูกต้องตรงกับทะเบียนคุม การจ่ายเช็ค รายงานการขอเบิกเงินคงคลัง/ขบ.๐๒ ขอเบิกเงินงบประมาณที่ไม่ได้อ้างอิงชื่อและรายงาน แสดงรายละเอียดสถานการณ์เบิกจ่ายเงินรวมทั้งตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่าย เงินสวัสดิการรักษายาบาล ตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษายาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓ และแนวทางที่กำหนด เป็นเหตุให้เกิดการเบิกจ่ายที่ไม่ถูกต้องและทางราชการได้รับความเสียหาย เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ของทางราชการ มติของรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ และฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ เอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการ ตามมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ

ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ อธิบดีกรมปศุสัตว์ในฐานะผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ ตามมาตรา ๕๗ จึงได้มีคำสั่งลงโทษตัดเงินเดือนร้อยละ ๒ เป็นเวลา ๓ เดือน โดยให้ดำเนินคดีอาญา กับ นาง ก. และดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่กับนาย ข. และนาง ก. อธิบดีกรมปศุสัตว์ จึงได้มีคำสั่งลงโทษตัดเงินเดือนร้อยละ ๒ เป็นเวลา ๓ เดือน และอยู่ระหว่างการดำเนินคดีอาญากับนาง ก.

สำหรับความรับผิดทางละเมิดนั้น ถือว่ากรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหาย โดยมีเหตุอันควรเชื่อว่าเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ จึงต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาว่า กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหายเป็นจำนวนเท่าใด และมีเจ้าหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่กรมปศุสัตว์หรือไม่ เพียงใด ซึ่งต้องพิจารณาขั้นตอนการเบิกจ่ายเงิน และการเบียดบังเงินของทางราชการไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวว่ามีการดำเนินการอย่างไร และนำเงินส่วนใดออกไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว เพื่อกำหนดจำนวนความเสียหาย และพิจารณาการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องรวมทั้ง การติดตามตรวจสอบของผู้บังคับบัญชาว่ามีการกำกับดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาหรือไม่อย่างไร โดยต้องพิจารณาพฤติการณ์ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเป็นเหตุให้กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหายหรือไม่ และจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการหรือไม่ เพียงใด

๓.๑ การตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น

เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแจ้งต่อผู้บังคับบัญชาโดยไม่ชักช้า สำนักกฎหมายซึ่งมีหน้าที่ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นเมื่อตรวจสอบแล้วพบว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้น มีเหตุอันควรเชื่อว่าเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ จึงได้เสนออธิบดีกรมปศุสัตว์ให้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรมปศุสัตว์ ได้มีคำสั่ง ที่ ๖๖๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๓ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีนาง ก. เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน ฝ่ายบริหารทั่วไป สำนักงาน ปศุสัตว์จังหวัด เบิกจ่ายเงินงบประมาณไม่เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ ได้ดำเนินการเบิกเงิน ค่ารักษาพยาบาลของข้าราชการบำนาญจำนวน ๓ ราย รวมเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) ทั้งที่ข้าราชการบำนาญ ทั้ง ๓ ราย ไม่ได้ขอเบิกค่ารักษาพยาบาลแต่อย่างใด และพบหลักฐานว่า ในวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗ นาย ข. ปศุสัตว์จังหวัด และนาง ก. ได้ลงนามสั่งจ่ายเช็คจำนวน ๒ ฉบับ ประกอบด้วย เช็คเลขที่ ๐๓๗๔๔๐๔๑ จ่ายให้สำนักงานประกันสังคมจังหวัด เป็นเงิน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันห้าร้อยสี่บาทถ้วน) และเช็คเลขที่ ๐๓๗๔๔๐๔๒ จ่ายให้ ก. เป็นเงิน ๒๕,๐๗๐ บาท (สองหมื่นห้าพันเจ็ดสิบบาทถ้วน) เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายตามที่สำนักกฎหมายได้เสนอ

๓.๒ กระบวนการในการศึกษา ข้อกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

การสอบสวนตรวจสอบข้อเท็จจริง ถือเป็นต้นทางแห่งความยุติธรรม โดยที่ผู้อยู่ในกระบวนการตรวจสอบต้องถือว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ และเพื่อความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด จะต้องเข้าใจข้อกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง อย่างถ่องแท้ เพราะเหตุละเมิดในเรื่องนี้ที่ผู้รับการประเมินนำมาประเมินนั้น เป็นกรณีเกี่ยวกับการทุจริตการเบิกจ่ายเงินในระบบ GFMS เป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้เข้ารับการประเมิน ซึ่งจะต้องศึกษาว่า กระบวนการขั้นตอนการเบิกจ่าย การนำส่งเงิน เอกสารหลักฐานประกอบการเบิกจ่าย ใครเป็นผู้มีอำนาจในการลงนามสั่งจ่ายเช็ค และการเขียนเช็คสั่งจ่ายจะต้องเขียนแบบใด สามารถเขียนเช็คผู้ถือเพื่อนำไปจ่ายให้สำนักงานประกันสังคมได้หรือไม่ แล้วสามารถจะนำเงินสดไปจ่ายให้กับประกันสังคมได้หรือไม่ แล้วมีคำสั่งมอบหมายผู้รับผิดชอบในการนำส่งเงินประกันสังคมหรือไม่ ผู้ขอรับการประเมินได้วิเคราะห์ประเด็นเหตุละเมิดกรณีดังกล่าว ดังนี้

๓.๒.๑ การเบิกจ่ายเงินในระบบ GFMS ในเหตุละเมิดของสำนักงานปศุสัตว์ จังหวัด โดยมีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินในระบบ GFMS จะมีผู้เกี่ยวข้องด้วยกัน ๓ คน ที่จะได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ใช้ Token key ก็คือ

๑. อุปกรณ์ลูกกุญแจ (Token key) รหัส ๐๗๐๐๖๐๐๑๘๓๑๐ เป็นอุปกรณ์สำหรับผู้ปฏิบัติงานในการเข้าไปกรอกรายละเอียดเกี่ยวกับการขอเบิกจ่ายเงิน โดยผู้ที่ถืออุปกรณ์คือ ข้าราชการตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ซึ่งสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ได้มอบหมายให้นาง ก. เป็นผู้ถือ โดยในระบบ GFMS จะเป็นชื่อของ นาง ก. เป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ

๒. อุปกรณ์ลูกกุญแจ (Token key) รหัส ๐๗๐๐๖๐๐๑๘๓๐๑ เป็นอุปกรณ์สำหรับการตรวจสอบการกรอกข้อมูลในขั้นแรกว่าถูกต้องแล้วจึงขออนุมัติเพื่อส่งข้อมูลไปยังปศุสัตว์จังหวัด ผู้มีอำนาจอนุมัติ มีนาง ก. เป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ

๓. อุปกรณ์ลูกกุญแจ (Token key) รหัส ๐๗๐๐๖๐๐๑๘๓๒๐ สำหรับผู้มีอำนาจอนุมัติ โดยมีนาย ข. ปศุสัตว์จังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบ

จะเห็นได้ว่าระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๙ กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานผู้เบิกหรือผู้ที่หัวหน้าหน่วยงานผู้เบิกมอบหมายเป็นผู้มีสิทธิถือบัตรกำหนดสิทธิการใช้ (GFMS smart card) รหัสผู้ใช้งาน (user name) และรหัสผ่าน (password) เพื่อใช้งานในระบบของหน่วยงานผู้เบิก...ข้อ ๑๑ ยังกำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานผู้เบิกจัดทำคำสั่งหรือมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษรกำหนดบุคคลที่จะได้รับมอบหมาย กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและกำหนดแนวทางการควบคุมการปฏิบัติงานของหน่วยงานผู้เบิก เพื่อเป็นหลักปฏิบัติในการเข้าใช้งานในระบบสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและผู้ที่ได้รับมอบหมายหรือแต่งตั้ง... ซึ่งในการจัดทำคำสั่งมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เก็บรักษาบัตร (GFMS smart card) รหัสผู้ใช้ หรือรหัสผ่าน และผู้เข้าปฏิบัติงานในระบบเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นการแบ่งแยกหน้าที่การปฏิบัติงาน โดยไม่ให้บุคคลเดียวกันปฏิบัติงานตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อให้เกิดการสอบทานงานระหว่างกัน เช่น เจ้าหน้าที่วางเบิกไม่ควรเป็นบุคคลเดียวกับผู้อนุมัติเบิกจ่าย

ในระบบ (ปลดบล็อก) เป็นต้นถือเป็นการควบคุมที่สำคัญ ประกอบกับหนังสือเวียนของกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุดที่ กค ๐๔๐๙.๓/ว. ๘๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ แจ้งเวียนให้ส่วนราชการดำเนินการ เรื่อง การใช้ GFMS Token key ในการนำส่งข้อมูลผ่านเครือข่าย internet โดยกำหนดให้ส่วนราชการจัดทำคำสั่งหรือการมอบหมายไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อกำหนดตัวบุคคลผู้มีสิทธิใช้ GFMS Token key และรหัสผ่าน (password) หน้าที่ความรับผิดชอบมาตรการในการควบคุมตรวจสอบ วิธีปฏิบัติในการเก็บรักษา GFMS Token key และรหัสผ่าน (password) พร้อมทั้งต้องดำเนินการเปลี่ยนรหัสผ่านทุก ๆ ๓ เดือน โดยการเบิกจ่ายเงินในระบบ GFMS จะดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนการเบิกจ่ายเงินงบประมาณของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด นั้น จะทำการบันทึกรายการขอเบิกลงในระบบ GFMS แล้วพิมพ์บันทึกรายการพร้อมเอกสารหลักฐานการเบิกจ่ายเสนอปศุสัตว์จังหวัดพิจารณาลงนามอนุมัติแล้วจึงจะทำการอนุมัติในระบบ GFMS เพื่อส่งข้อมูลให้คลังพิจารณาอนุมัติเงินงบประมาณ ซึ่งการเบิกจ่ายในระบบ GFMS ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด จะมีอุปกรณ์ลูกกุญแจในการเปิดรหัส (Token key) จำนวน ๓ อัน คือ

๑. อุปกรณ์ลูกกุญแจ (Token key) รหัส ๐๗๐๐๖๐๐๑๘๓๑๐ เป็นอุปกรณ์สำหรับผู้ปฏิบัติงานในการเข้าไปกรอกรายละเอียดเกี่ยวกับการขอเบิกจ่ายเงิน โดยผู้ที่ถืออุปกรณ์คือข้าราชการตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ซึ่งสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ได้มอบหมายให้ นาง ก. เป็นผู้ถือ โดยในระบบ GFMS จะเป็นชื่อของ นาง ก.เป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ

๒. อุปกรณ์ลูกกุญแจ (Token key) รหัส ๐๗๐๐๖๐๐๑๘๓๐๑ เป็นอุปกรณ์สำหรับการตรวจสอบการกรอกข้อมูลในขั้นแรกว่าถูกต้องแล้วจึงขออนุมัติเพื่อส่งข้อมูลไปยังปศุสัตว์จังหวัดผู้มีอำนาจอนุมัติ มีนาง ก. เป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ

๓. อุปกรณ์ลูกกุญแจ (Token key) รหัส ๐๗๐๐๖๐๐๑๘๓๒๐ สำหรับผู้มีอำนาจอนุมัติ โดยมีนาย ข. เป็นผู้รับผิดชอบ

ทั้งนี้ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ไม่ได้มีคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบผู้ปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษร จากการให้ถ้อยคำของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องรับฟังได้ว่า ในทางปฏิบัติอุปกรณ์ลูกกุญแจจะเก็บไว้กับนาง ก. และมอบให้นางสาว ค. หรือ นางสาว จ. ตามประเภทของการเบิกจ่ายเพื่อกรอกข้อมูลเมื่อมีการเบิกจ่าย และพิมพ์บันทึกรายการให้ปศุสัตว์จังหวัด พิจารณา เมื่อปศุสัตว์จังหวัด ตรวจสอบว่าถูกต้อง และลงนามอนุมัติแล้วนาง ก. จะมอบ Token key ให้นางสาว ค. หรือ นางสาว จ. เพื่อดำเนินการอนุมัติในระบบต่อไป

การอนุมัติการเบิกจ่าย ถือเป็นส่วนที่สำคัญที่สุด ระเบียบถึงได้กำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ที่หัวหน้าส่วนราชการมอบหมาย เป็นผู้รับผิดชอบ เนื่องจากเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่จะต้องอนุมัติ เมื่อผู้อนุมัติ ๒ ได้ตรวจสอบและอนุมัติในระบบแล้ว คลังจังหวัดอนุมัติในระบบ GFMS หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่การเงินก็จะมาตรวจสอบในระบบ GFMS ว่าคลังจังหวัดอนุมัติแล้วหรือไม่และตรวจสอบกับทางธนาคารว่ามีเงินงบประมาณโอนเข้าบัญชีของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด แล้วหรือไม่ เพื่อดำเนินการเบิกจ่ายต่อไป

ดังนั้น การศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ หลักเกณฑ์ กฎหมาย เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินในระบบ GFMS ว่ามีผู้ที่เกี่ยวข้องกี่คนรับผิดชอบหน้าที่อะไรบ้าง แล้วเหตุหรือช่องทางที่ผู้รับผิดชอบแต่ละรายจะใช้กระทำการทุจริตอยู่ในขั้นตอนใด ที่จะต้องศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย ใครจะต้องรับผิดชอบ ความรับผิดชอบจะมากน้อยต้องดูที่อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ พฤติการณ์ต่าง ๆ เพื่อจะได้นำมาประกอบการสรุปสำนวนเพื่อเสนอผู้แต่งตั้งพิจารณาสั่งการต่อไป

๓.๒.๒ ในการจ่ายเงิน ผู้มีอำนาจลงนามสั่งจ่ายเช็คต้องลงนาม ๒ ใน ๓ ของผู้มีอำนาจลงนาม โดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ประกอบด้วย ๑) นาย ข. ปศุสัตว์จังหวัด ๒) นาง ก. เจ้าพนักงานงานการเงินและบัญชี และ ๓) นาย ฉ. หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์ฯ แต่เช็คที่เป็นเหตุละเมิดในครั้งนี้ผู้ลงนามคือ ๑) นาย ข. ปศุสัตว์จังหวัด ๒) นาง ก. เจ้าพนักงานงานการเงินและบัญชี ซึ่งการเขียนเช็คถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่เงินจะออกไปจากบัญชีธนาคารของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด โดยที่ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติในการจ่ายเงินไว้ดังนี้

ข้อ ๔๗ กำหนดว่า การจ่ายเงินให้จ่ายเป็นเช็ค ยกเว้นกรณีที่จ่ายจากเงินตรงราชการ ซึ่งเก็บรักษาไว้เป็นเงินสด หรือการจ่ายเงินให้แก่ข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงานราชการ ผู้รับบำนาญหรือเบี้ยหวัดหรือการจ่ายเงินที่มีวงเงินต่ำกว่าห้าพันบาท จะจ่ายเป็นเงินสดก็ได้

ข้อ ๔๘ การเขียนเช็คสั่งจ่ายเงินให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) การจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับเงิน ในกรณีซื้อทรัพย์สิน จ้างทำของหรือเช่าทรัพย์สิน ให้ออกเช็คสั่งจ่ายในนามของเจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับเงิน โดยขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออกและขีดคร่อมด้วย

(๒) การจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับเงิน นอกจากกรณีตาม (๑) ให้ออกเช็คสั่งจ่ายในนามของเจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับเงิน โดยขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” และจะขีดคร่อมหรือไม่ก็ได้

(๓) ในกรณีสั่งจ่ายเงินเพื่อขอรับเงินสดมาจ่าย ให้ออกเช็คสั่งจ่ายในนามเจ้าหน้าที่การเงินของส่วนราชการ และขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก ห้ามออกเช็คสั่งจ่ายเงินสด

ห้ามลงลายมือชื่อสั่งจ่ายในเช็คไว้ล่วงหน้า โดยยังมีได้มีการเขียนหรือพิมพ์ชื่อผู้รับเงิน วันที่ที่ออกเช็ค และจำนวนเงินที่สั่งจ่าย

ข้อ ๔๙ การเขียนหรือพิมพ์จำนวนเงินในเช็คที่เป็นตัวเลขและตัวอักษรให้เขียนหรือพิมพ์ให้ขีดเส้น และขีดคำว่า “บาท” หรือขีดเส้นหน้าจำนวนเงินทั้งตัวเลขและตัวอักษร โดยไม่มีช่องว่างที่จะเขียนหรือพิมพ์จำนวนเงินที่เพิ่มเติมได้ และให้ขีดเส้นตรงหลังชื่อสกุล ชื่อบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจนขีดคำว่า “หรือผู้ถือ” โดยมีให้มีการเขียนหรือพิมพ์ชื่อบุคคลอื่นเพิ่มเติมได้

จะเห็นได้ว่าในการเขียนเช็คสั่งจ่ายที่ปรากฏว่าในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖ มีการจ่ายเช็คหมายเลข ๕๑๓๐๗๙ โอนเข้าบัญชีสำนักงานประกันสังคมจังหวัด เพื่อจ่ายเงินสมทบงวดเดือนเมษายน ๒๕๕๖ เป็นจำนวน ๑๖,๔๒๖ บาท (หนึ่งหมื่นหกพันสี่ร้อยยี่สิบหกบาท)

แต่หลังจากนั้น นาย ข. ปศุสัตว์จังหวัด ได้ลงนามสั่งจ่ายเช็คร่วมกับ นาง ก. สั่งจ่ายให้ นาง ก. เป็นจำนวน ๘ ฉบับ รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑๔๔,๖๐๐ บาท (หนึ่งแสนสี่หมื่นสี่พันหกร้อยบาทถ้วน) โดยปรากฏว่าการเบิกเงินสมทบประกันสังคมประจำเดือนตุลาคมถึงธันวาคม ๒๕๕๖ เป็นการเขียนเช็คเบิกจ่ายโดยไม่ขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก ทั้งนี้ เมื่ออนุมัติการเบิกเงินสมทบประกันสังคมประจำเดือนและลงนามสั่งจ่ายเงินตามเช็คแล้ว กลับไม่ตรวจสอบหลักฐานการจ่ายเงินแต่ละเดือนว่ามีการจ่ายเงินให้แก่สำนักงานประกันสังคมจังหวัด แล้วหรือไม่ และการเบิกจ่ายเงินสมทบแต่ละเดือนไม่มีเอกสารหลักฐานการจ่ายเงินให้ตรวจสอบ ถือเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลังการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๔๘ (๓) ซึ่งกำหนดว่า ในกรณีสั่งจ่ายเงินเพื่อขอรับเงินสดมาจ่ายให้ออกเช็คสั่งจ่ายในนามเจ้าหน้าที่การเงินของส่วนราชการและขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก ห้ามออกเช็คสั่งจ่ายเงินสด และข้อ ๓๔ ซึ่งกำหนดว่า การจ่ายเงิน ต้องมีหลักฐานการจ่ายไว้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ จึงเป็นช่องทางให้นาง ก.กระทำการทุจริตได้โดยง่ายและต่อเนื่องเป็นเวลาหลายเดือน ทั้งยังอนุมัติ การเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลข้าราชการบำนาญจำนวน ๓ ราย โดยไม่ตรวจสอบหลักฐานการเบิกจ่ายว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ เป็นเหตุให้นาง ก. เบิกค่ารักษาพยาบาลอันเป็นเท็จเป็นจำนวนเงิน ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) และได้อนุมัติการเบิกจ่ายเงินสมทบประกันสังคมย้อนหลัง และลงนามสั่งจ่ายเช็คร่วมกับนาง ก. ตามเช็คเลขที่ ๐๓๗๔๔๐๑ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗ สั่งจ่ายสำนักงานประกันสังคมจังหวัด เป็นเงินจำนวน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันห้าร้อยสี่บาทถ้วน) โดยไม่ตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายว่าเป็นการเบิกจ่ายเพื่อนำส่งเงินสมทบประกันสังคมย้อนหลัง ๙ เดือน ตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๖ เดือนละ ๑๘,๐๕๖ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าสิบบาทถ้วน) รวมเป็นเงิน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันห้าร้อยสี่บาทถ้วน) ซึ่งเงินสมทบประกันสังคมประจำเดือนเมษายน ๒๕๕๖ นั้น ได้ทำการจ่ายแล้วเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖ เป็นจำนวน ๑๖,๔๒๖ บาท (หนึ่งหมื่นหกพันสี่ร้อยยี่สิบบาท) และเงินสมทบประกันสังคมประจำเดือนพฤษภาคมถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๖ ได้มีการเขียนเช็คเบิกจ่ายแล้วแต่นาง ก. ไม่ได้นำเงินไปจ่าย จึงเป็นการจ่ายเงินสมทบประกันสังคมซ้ำซ้อน เป็นเหตุให้กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหายเป็นจำนวน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันห้าร้อยสี่บาทถ้วน) นอกจากนั้น นาย ข. ได้ลงนามสั่งจ่ายเช็คร่วมกับนาง ก. ตามเช็คเลขที่ ๐๓๗๔๔๐๒ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗ สั่งจ่ายนาง ก. เป็นจำนวน ๒๕,๐๗๐ บาท (สองหมื่นห้าพันเจ็ดสิบบาทถ้วน) โดยไม่ปรากฏว่าเป็นการเบิกจ่ายรายการใดและไม่ปรากฏหลักฐานว่ามีการนำเงินจำนวนดังกล่าวไปใช้ในทางราชการ ถือได้ว่านาง ก. นำเงินดังกล่าวไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว เป็นเหตุให้กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหายอีกเป็นจำนวน ๒๕,๐๗๐ บาท (สองหมื่นห้าพันเจ็ดสิบบาทถ้วน) รวมแล้วกรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหายจากกรณีดังกล่าว เป็นจำนวนทั้งสิ้น ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) การกระทำของนาย ข. ในครั้งนี้ พฤติการณ์ถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหายเป็นจำนวนทั้งสิ้น ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) นาย ข. จึงต้อง

รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายเต็มจำนวน ๑๘๗,๕๓๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่น เจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว.๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

ดังนั้น การศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ หลักเกณฑ์เป็นส่วนสำคัญที่จะต้อง นำเอาข้อเท็จจริงที่ยุติแล้วมาปรับบทกับข้อกฎหมายเป็นเหตุเป็นผลในการกระทำความผิดของผู้เกี่ยวข้อง มีความผิดมากน้อยเพียงใด ในแต่ละขั้นตอนแล้วเหตุแห่งการทุจริตเกิดขึ้นในขั้นตอนใด เพื่อจะได้พิจารณาความรับผิดของผู้เกี่ยวข้อง ว่าจะต้องรับผิดเป็นจำนวนเท่าใด

๓.๓ การแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานประกอบการสรุปสำนวน

๓.๓.๑ เอกสารหลักฐานจากหน่วยงานที่เกิดเหตุละเมิด

ประเด็นปัญหาและความยุ่งยากในการแสวงหาข้อเท็จจริงในบางครั้ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับมูลเหตุแห่งการละเมิด อาจเกิดจากระบบการจัดเก็บเอกสารของหน่วยงาน ทำให้ส่งเอกสารหลักฐานได้ไม่ครบถ้วน ซึ่งผู้รับการประเมินที่ได้รับผิดชอบสำนวนจะต้องดำเนินการเมื่อได้รับรายงานจากหน่วยงานพร้อมพยานเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องแล้ว ก็จะต้องตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง หากยังขาดเอกสารหลักฐานต้องประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขอเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานอย่างครบถ้วน จัดลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน - หลัง ตามลำดับ เพื่ออำนวยความสะดวกตรวจสอบว่ามีข้อเท็จจริงใดขาดตกบกพร่องและทำให้ง่ายต่อการเข้าใจข้อเท็จจริงของเรื่องได้ทั้งหมด ซึ่งผู้ขอรับการประเมิน ต้องทำความเข้าใจหลักเกณฑ์ ระเบียบ ข้อกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายเงินในระบบ GFMS อย่างละเอียด ศึกษาค้นคว้า ตำราทางวิชาการ บทความทางวิชาการแนวคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำทุจริตทางการเงิน ผู้มีอำนาจลงนามในการสั่งจ่ายเช็ค โดยมีพยานเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. สำเนาหนังสือกองการเจ้าหน้าที่ (กลุ่มวินัย) ลับ ที่ กษ ๐๖๐๒/๒๑๐๗ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เรื่อง รายงานการสอบสวนวินัย นาย ข. และ นาง ก.
๒. สำเนาคำสั่งสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ที่ ๑๔/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๖
๓. สำเนาบันทึกรายการเบิกจ่ายเงิน ธนาคารกรุงไทยสาขา เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖
๔. สำเนาบันทึกรายการเงินสมทบของสถานประกอบการ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
๕. สำเนาภาพถ่ายเช็คเลขที่ ๐๕๑๓๑๑๑ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖
๖. สำเนาบันทึกรายการเบิกจ่ายเงิน ธนาคารกรุงไทยสาขา เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๖
๗. สำเนาภาพถ่ายเช็คเลขที่ ๐๕๑๓๑๕๓ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๖
๘. สำเนาบันทึกรายการเบิกจ่ายเงิน ธนาคารกรุงไทย สาขา เดือนมิถุนายน ๒๕๕๖
๙. สำเนาภาพถ่ายเช็คเลขที่ ๐๕๑๓๒๐๓ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖
๑๐. สำเนาบันทึกรายการเบิกจ่ายเงิน ธนาคารกรุงไทย สาขา เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๖
๑๑. สำเนาภาพถ่ายเช็คเลขที่ ๐๕๑๓๑๖๘ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๖
๑๒. สำเนาบันทึกรายการเบิกจ่ายเงิน ธนาคารกรุงไทย สาขา เดือนสิงหาคม ๒๕๕๖

๑๓. สำเนาภาพถ่ายเช็คเลขที่ ๐๕๑๓๑๘๒ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๖
๑๔. สำเนาบันทึกรายการเบิกจ่ายเงิน ธนาคารกรุงไทย สาขา เดือนกันยายน ๒๕๕๖
๑๕. สำเนาภาพถ่ายเช็คเลขที่ ๐๕๑๓๒๒๕ ลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๖
๑๖. สำเนาบันทึกรายการเบิกจ่ายเงิน ธนาคารกรุงไทย สาขา เดือนตุลาคม ๒๕๕๖
๑๗. สำเนาภาพถ่ายเช็คเลขที่ ๐๕๑๓๒๓๑ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖
๑๘. สำเนาบันทึกรายการเบิกจ่ายเงิน ธนาคารกรุงไทยสาขา เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๖
๑๙. สำเนาภาพถ่ายเช็คเลขที่ ๐๕๑๓๒๕๐ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๖
๒๐. สำเนาบันทึกรายการเบิกจ่ายเงิน ธนาคารกรุงไทย สาขา เดือนธันวาคม ๒๕๕๖
๒๑. สำเนาบันทึกของนาง ก.
๒๒. สำเนารายงานขอเบิกเงินงบประมาณ ที่ไม่อ้างอิงสิ่งชี้แจง (ขบ. ๐๒) เลขที่เอกสาร ๓๖๐๐๐๒๘๓๙๕ - ๒๐๑๔
๒๓. สำเนาหนังสือที่ ปจ ๐๐๐๘/- ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗ รายงานการขอเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลบำนาญ
๒๔. สำเนาบันทึกรายการเบิกจ่ายเงิน ธนาคารกรุงไทย สาขา เดือนมกราคม ๒๕๕๗
๒๕. สำเนาภาพถ่ายเช็คเลขที่ ๐๓๗๔๔๐๑ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗
๒๖. สำเนาเช็คเลขที่ ๐๓๗๔๔๐๒ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗
๒๗. สำเนาบันทึกรายการเบิกจ่ายเงิน ธนาคารกรุงไทย สาขา เดือนมกราคม ๒๕๕๗
๒๘. สำเนาแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบ เดือนเมษายน ๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖
๒๙. สำเนาแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบ เดือนเมษายน ๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗
๓๐. สำเนาแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๖
๓๑. สำเนาแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบ เดือนมิถุนายน ๒๕๕๖
๓๒. สำเนาแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๖
๓๓. สำเนาแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบ เดือนสิงหาคม ๒๕๕๖
๓๔. สำเนาแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบ เดือนกันยายน ๒๕๕๖
๓๕. สำเนาแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบ เดือนตุลาคม ๒๕๕๖
๓๖. สำเนาแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๖
๓๗. สำเนาแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖

๓.๓.๒ พยานบุคคล

ประเด็นปัญหาและความยุ่งยากในการบันทึกถ้อยคำผู้เกี่ยวข้องนั้น มีส่วนสำคัญที่ผู้รับผิดชอบสำนวนจะต้องศึกษาก่อนที่จะไปบันทึกถ้อยคำผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องรู้ว่าผู้เกี่ยวข้องมีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบอะไรบ้าง มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุแห่งละเมิดที่เกิดขึ้นหรือไม่ และจะต้องกำหนดประเด็นในข้อคำถามก่อนที่จะลงไปบันทึกถ้อยคำ เพราะเมื่อไปบันทึกถ้อยคำ

แล้วการให้ถ้อยคำของผู้เกี่ยวข้องนั้น อาจจะทำให้ถ้อยคำที่ท้วงท้วงทำให้ไม่เข้าใจซึ่งในบางครั้ง ผู้ที่เกี่ยวข้องก็ไม่ได้ให้ข้อเท็จจริงทั้งหมดบางครั้งก็ให้ข้อเท็จจริงอันเป็นเท็จ คณะกรรมการ สอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดอาจจะสืบสนแล้วทำให้สับสนประเด็นที่จะต้องถาม ผู้เกี่ยวข้อง โดยจะต้องกำหนดประเด็นคำถามแยกไว้ของแต่ละบุคคล ในขณะที่บทกถ้อยคำอาจจะสืบ ประเด็นคำถามได้แล้วทำให้ประเด็นไม่ครบถ้วน ทั้งนี้ แม้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิด ทางละเมิดอาจจะรู้ว่าผู้มาให้ถ้อยคำแจ้งข้อเท็จจริงอันเป็นเท็จ แต่ก็ไม่สามารถข่มขู่ผู้มาให้ถ้อยคำได้ เพราะต้องให้ผู้มาให้ถ้อยคำมีสิทธิที่นำเอกสารหลักฐานมาชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้ง แสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอเพื่อความเป็นธรรม พร้อมกันนี้ยังมีสิทธิที่จะนำบุคคลที่ผู้จะมา ให้ถ้อยคำไว้ใจหรือทนายความ เข้าร่วมฟังการบันทึกถ้อยคำได้ด้วย เพราะกระบวนการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดทางละเมิดเป็นขั้นตอนการเตรียมการของเจ้าหน้าที่ เพื่อนำไปสู่การออกคำสั่ง เรียกให้ผู้เกี่ยวข้องนำเงินมาชดเชยให้แก่ทางราชการ ถือเป็นคำสั่งทางปกครอง หากกระบวนการไม่ชอบ อาจจะมีผลให้คำสั่งทางปกครองไม่ชอบด้วยกฎหมาย อาจจะถูกเพิกถอนได้ ซึ่งประเด็นหลักที่จะต้อง ถามผู้มาให้ถ้อยคำก็คืออำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในขณะที่เกิดเหตุว่ามีหน้าที่รับผิดชอบอะไรบ้าง หรือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่นอกเหนือจากหน้าที่ที่ปฏิบัติเป็นประจำหรือไม่ ขั้นตอนการ เบิกจ่าย ในการปฏิบัติตามระเบียบหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด กับแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานที่ ถือปฏิบัติกันมา เป็นต้น ดังจะเห็นได้จากมูลละเมิดกรณีนี้ได้มีการบันทึกถ้อยคำผู้มาให้ถ้อยคำ ดังนี้

๑) นางสาว ค. พนักงานราชการ ตำแหน่งนักวิชาการสัตวบาล สำนักงาน ปศุสัตว์จังหวัด ให้ถ้อยคำว่า

ตนเริ่มรับราชการเมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๔๘ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งนักวิชาการ สัตวบาลกลุ่มพัฒนาคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด จนถึงปัจจุบัน มีหน้าที่รับผิดชอบ งานด้าน ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ด้านการผลิตและปรับปรุงพันธุ์สัตว์ และพันธุ์พืชอาหารสัตว์, ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพปศุสัตว์พันธุ์ดี, กำกับดูแลการเลี้ยงและการจัดการสัตว์พันธุ์ดีที่ คัดเลือกแล้ว, ตรวจสอบเพื่อรับรองพันธุ์สัตว์, พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตสัตว์ รับผิดชอบ งานด้านระบบเครือข่าย ข้อมูลสารสนเทศกรมปศุสัตว์, ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาฟาร์มเลี้ยงสัตว์ และพัฒนาคุณภาพสินค้าปศุสัตว์, จัดทำรายงาน จัดเตรียมข้อมูลต่างๆในส่วนที่เกี่ยวข้อง และ ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

เกี่ยวกับเรื่องการทุจริตเบิกจ่ายเงินประกันสังคมและเงินค่ารักษาพยาบาล โดยไม่ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด นั้น ตนขอยืนยัน ข้อเท็จจริงตามที่เคยให้ไว้ต่อคณะกรรมการสอบสวน ตามคำสั่งกรมปศุสัตว์ ลับ ที่ ๘๖๒/๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ ว่าเป็นข้อเท็จจริงที่ ถูกต้องทุกประการและถือเป็นการให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิด ทางละเมิด ด้วย และในวันนี้นั้นขอให้ถ้อยคำเพิ่มเติมต่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ดังนี้

เมื่อปี ๒๕๕๒ ตนได้รับคำสั่งมอบหมายด้วยวาจาจากปศุสัตว์จังหวัด (นาย ส.) ให้มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัสดุ การเบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาล

การศึกษาดูงาน เบี้ยเลี้ยง ค่าสาธารณูปโภค และงานอื่นๆที่ปศุสัตว์จังหวัด มอบหมาย ต่อมาเมื่อนาย ข. มาดำรงตำแหน่งปศุสัตว์จังหวัด ได้มีการสั่งด้วยวาจาให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานแต่ละคนมีหน้าที่รับผิดชอบตามเดิม ทั้งนี้ แต่เดิมสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ไม่เคยมีคำสั่งมอบหมายงานมาก่อน ต่อมาได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน ให้ดำเนินการมอบหมายงานเป็นหนังสือให้ถูกต้องนาย ข.จึงได้ดำเนินการออกคำสั่งสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ที่ ๑๔/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๖ มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ตนจำได้ว่า เมื่อมีการแจ้งเวียนคำสั่งดังกล่าวให้ข้าราชการพนักงานราชการ ลูกจ้าง ปรากฏว่าได้มีข้าราชการบางท่านได้โต้แย้งเกี่ยวกับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามคำสั่งไม่ตรงกับหน้าที่รับผิดชอบตามตำแหน่งและขอให้นาย ข.แก้ไขคำสั่ง ต่อมาได้มีการแก้ไขคำสั่งมอบหมายหน้าที่ราชการอีกหลายครั้ง แต่ไม่ได้มีการแจ้งเวียนคำสั่งที่มีการแก้ไขแต่อย่างใด จึงไม่ทราบว่ามีคำสั่งหรือไม่ ทำให้ตนยังคงปฏิบัติงาน ตามเดิมตามที่ได้รับมอบหมายด้วยวาจา

ในการเบิกจ่ายของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ในขณะนั้น จะต้องดำเนินการเบิกจ่ายในระบบ GFMS โดยจะมีอุปกรณ์ลูกกุญแจในการเปิดรหัส (Token key) ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด มีจำนวน ๓ อัน คือ

๑. อุปกรณ์ลูกกุญแจ (Token key) รหัส ๐๗๐๐๖๐๐๑๘๓๑๐ เป็นอุปกรณ์สำหรับผู้ปฏิบัติงานในการเข้าไปกรอกรายละเอียดเกี่ยวกับการขอเบิกจ่ายเงิน โดยผู้ที่ถืออุปกรณ์คือข้าราชการตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ซึ่งสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดได้มอบหมายให้นาง ก. เป็นผู้ถือ โดยในระบบ GFMS จะเป็นชื่อของ นาง ก. เป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ

๒. อุปกรณ์ลูกกุญแจ (Token key) รหัส ๐๗๐๐๖๐๐๑๘๓๑๑ เป็นอุปกรณ์สำหรับการตรวจสอบการกรอกข้อมูลในขั้นแรกว่าถูกต้องแล้วจึงขออนุมัติเพื่อส่งข้อมูลไปยังปศุสัตว์จังหวัดผู้มีอำนาจอนุมัติ มีนาง ก.เป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบและถือลูกกุญแจ

๓. อุปกรณ์ลูกกุญแจ (Token key) รหัส ๐๗๐๐๖๐๐๑๘๓๒๐ สำหรับผู้มีอำนาจอนุมัติ โดยมีนาย ข.เป็นผู้รับผิดชอบ

ในทางปฏิบัติของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด นาง ก. จะเป็นผู้รับผิดชอบระบบ GFMS ต่อมาเมื่อมีการใช้อุปกรณ์ลูกกุญแจ (Token keys) นาง ก. จะเป็นผู้ถืออุปกรณ์ลูกกุญแจทั้ง ๓ อัน เนื่องจากนาง ก.ใช้คอมพิวเตอร์ไม่เป็นนาง ก. จึงได้เสนอปศุสัตว์จังหวัด (ตั้งแต่สมัยนาย ส.) ให้ตน, นางสาว จ. และนางสาว น. เป็นผู้ปฏิบัติงานด้านคอมพิวเตอร์ โดยนาง ก. เป็นผู้ถืออุปกรณ์ลูกกุญแจทั้ง ๓ อัน และจะมอบอุปกรณ์ลูกกุญแจให้ตน, นางสาว จ. และนางสาว น. เมื่อมีการเบิกจ่ายในแต่ละครั้ง

ส่วนการดำเนินการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลนั้น ตนมีหน้าที่ช่วยนาง ก. โดยนาง ก. มีหน้าที่ตรวจสอบเอกสารประกอบการเบิกจ่ายเงิน เช่น ใบเสร็จรับเงิน ใบคำขอเบิกเงิน (แบบคำขอเบิกค่ารักษาพยาบาล) และนาง ก. ตรวจสอบแล้วจะเขียนด้วยลายมือตัวเองด้วยดินสอในกระดาษเปล่ามีข้อความรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อผู้ขอเบิก ประเภทการเบิกจำนวนเงิน โดยไม่ได้มอบเอกสารดังกล่าวให้กับตน โดยปฏิบัติในลักษณะนี้มีตั้งแต่นั้นตนได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่รับผิดชอบงาน

เบิกค่ารักษาพยาบาล เมื่อนาง ก. ได้ตรวจสอบเอกสารการขอเบิกแล้วจะเขียนรายการขอเบิก ชื่อบุคคลที่ขอเบิกและจำนวนเงินที่เบิกให้ตนกรอกข้อมูลลงในระบบ GFMS ตนได้เคยทักท้วงเกี่ยวกับการขอเอกสารประกอบการเบิกจ่าย แต่นาง ก. ปฏิเสธ โดยแจ้งว่า ตนดำรงตำแหน่งพนักงานราชการ หากเกิดความเสียหาย เอกสารประกอบการเบิกจ่ายสูญหาย นาง ก. จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ จึงไม่ให้เอกสารประกอบการเบิกจ่าย โดยจะแจ้งเฉพาะรายการที่ขอเบิกชื่อผู้ขอเบิกและจำนวนเงินที่ขอเบิกเท่านั้น ตนมีหน้าที่เป็นผู้กรอกรายละเอียดลงในระบบ GFMS (ตามขั้นตอนที่ ๑) เมื่อดำเนินการเสร็จแล้วก็จะพิมพ์ใบบันทึกรายการในระบบ GFMS ให้กับนาง ก. เพื่อตรวจสอบและลงนามในเอกสารแล้วนาง ก. ก็จะมอบ Token key (ตามขั้นตอนที่ ๒) ให้ตนดำเนินการตรวจสอบในระบบว่ามี การขออนุมัติรายการใดบ้างและอนุมัติในระบบเพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่อไป ภายหลังจากนั้น นาง ก. จะเป็นผู้เสนอ ปศุสัตว์จังหวัด พิจารณออนุมัติการเบิกจ่าย เมื่อนาง ก. และปศุสัตว์จังหวัด ลงนามอนุมัติในเอกสารแล้ว นาง ก. จะแจ้งให้ตนทราบด้วยวาจา และมอบลูกกุญแจในการเปิดรหัส (Token key) ของผู้อนุมัติ (ตามขั้นตอนที่ ๓) ซึ่งมีนาง ก. เป็นผู้รับผิดชอบ ให้กับตนเพื่อดำเนินการอนุมัติเงินในระบบ เมื่ออนุมัติเงินในระบบแล้ว สำนักงานคลังจังหวัด จะทำการตรวจสอบข้อมูลและทำการอนุมัติในระบบโดยไม่ต้องจัดส่งเอกสารหลักฐานให้กับสำนักงานคลังจังหวัด เมื่อสำนักงานคลังจังหวัด อนุมัติ (ปลดล็อก) ในระบบ GFMS แล้ว เงินที่ขออนุมัติจะโอนเข้าบัญชีของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ในวันรุ่งขึ้นช่วงเวลาประมาณ ๑๐.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. โดยตนจะตรวจสอบกับระบบของธนาคารกรุงไทย (ตรวจสอบStatement) ว่ามีเงินโอนเข้ามาในบัญชีของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตามรายการที่ขอเบิกไปหรือไม่ เมื่อเงินเข้ามาในบัญชีแล้ว ตนจะพิมพ์รายการเงินเข้าออกในบัญชีรายวันนั้น ให้นาง ก. เพื่อทำการตรวจสอบตามรายการขอเบิก เพื่อเขียนเช็คส่งจ่ายตามรายการที่ขอเบิกต่อไป ซึ่งตามปกติแล้ว นาง ก. จะนำเอกสารการขอเบิกตามรายการที่จะทำการขอจ่ายมาให้ตนและแจ้งวันที่ได้เขียนเช็คส่งจ่ายแต่ละรายการให้ตนทราบด้วยวาจาพร้อมมอบ Token key ของผู้ปฏิบัติการ (อันที่ ๑) ให้ตน ตนจึงจะกรอกข้อมูลขอจ่ายแต่ละรายการในระบบแล้วจึงพิมพ์รายการขอจ่ายในระบบให้กับนาง ก. ลงนามและเสนอปศุสัตว์จังหวัด พิจารณออนุมัติต่อไป จึงจะจบขั้นตอนการเบิกจ่าย ส่วนการเก็บเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเบิกจ่ายแต่ละรายการนั้น นาง ก. จะเป็นผู้จัดเก็บเอกสารเอง

ในการเขียนเช็คส่งจ่ายแต่ละรายการนั้นจะมีนาง ก. เป็นผู้ดำเนินการตนไม่ทราบรายละเอียด

สำหรับการขอเบิกค่ารักษาพยาบาลของข้าราชการจำนวน ๓ ราย ประกอบด้วย นาย ส. , นาย บ. และนาง ต. ในวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๗ นาง ก. ได้นำเอกสารเขียนด้วยลายมือ ของนาง ก. ด้วยดินสอในกระดาษเปล่า เอ ๔ โดยมีรายละเอียดค่ารักษาพยาบาลของข้าราชการบำนาญ ทั้ง ๓ ราย เกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาลของข้าราชการบำนาญสำหรับตนเองคือ นาง ต. เบิกสำหรับตนเองเป็นจำนวน ๒๑,๕๗๐ บาท , นาย ส. เบิกสำหรับตนเอง จำนวน ๙๐,๙๕๗ บาท และนาย บ. เบิกสำหรับตนเองจำนวน ๗๕,๐๕๗ บาท รวมเป็นเงินจำนวน ๑๘๗,๕๘๔ บาท เมื่อตนได้รับกระดาษที่เขียนรายละเอียดดังกล่าวจากนาง ก. แล้ว ตนเห็นว่าจำนวนเงินที่ขอเบิก

เป็นจำนวนมาก จึงสอบถามนาง ก. ได้รับคำตอบว่า นาง ก. ได้เก็บเอกสารใบเสร็จรับเงิน ค่ารักษาพยาบาลของข้าราชการบำนาญทั้ง ๓ รายเป็นจำนวนมากและใกล้หมดอายุในการเบิกใน ปีงบประมาณ และนาง ก. แจ้งว่าได้เขียนเหตุไว้ในกระดาษแผ่นเดียวกันแล้ว ตนจึงเข้าระบบ GFMS กรอกข้อมูลการเบิกเงินตามที่ได้รับแจ้งจากนั้นตนได้พิมพ์รายการจากระบบ GFMS ให้กับ นาง ก. เพื่อดำเนินการในขั้นต่อไป ต่อมาในวันเดียวกันในช่วงบ่าย นาง ก.ได้แจ้งให้ตนทราบว่า นาย ข. ปศุสัตว์จังหวัด ได้อนุมัติและลงนามในเอกสารแล้ว และให้ตนดำเนินการเข้าระบบ GFMS เพื่ออนุมัติเงินให้สำนักงานคลังจังหวัด ดำเนินการปลดบล็อก ในระบบ GFMS ได้โดยไม่ได้นำเอกสาร หลักฐานมาให้ตน

หลังจากเลิกงาน ตนได้พบกับนาย บ. โดยบังเอิญ จึงแจ้งว่าได้ดำเนินการเบิกเงิน ค่ารักษาพยาบาลให้แล้ว จึงได้รับทราบว่า นาย บ. ไม่ได้ยื่นเอกสารขอเบิก จึงได้โทรศัพท์สอบถาม ข้าราชการบำนาญอีกสองท่านจึงทราบว่าไม่ได้มีการขอเบิกเช่นกัน

สืบเนื่องมาจาก งบประมาณเดือนธันวาคม ๒๕๕๖ นางสาว อ. พนักงานราชการ ได้เข้าทำการรักษาพยาบาลแล้วได้รับแจ้งว่าถูกตัดสิทธิประกันสังคม โดยแจ้งว่า ผู้ประกอบการเลิกกิจการ นางสาวต. จึงโทรปรึกษาตนว่าทำไมจึงถูกตัดสิทธิประกันสังคม ตนจึงได้โทร ประสานสำนักงานประกันสังคมจึงได้ทราบว่าโดนตัดสิทธิค่ารักษาพยาบาลเนื่องจากขาดส่งเงิน ประกันสังคมเกินหกเดือน ซึ่งขาดส่งมาเป็นเดือนที่เก้าแล้ว จึงได้สอบถามกับ นาง ก. ได้รับคำตอบว่า นาง ก. ได้จ่ายครบทุกเดือน ไม่ได้มีการค้างจ่ายเงินประกันสังคม เมื่อขอใบเสร็จก็จ่ายเปียงมาตลอด ทั้งนี้ นาย ข. ได้รับทราบและแจ้งพนักงานราชการว่าเดี๋ยวจะตั้งคณะกรรมการสอบสวนหาข้อเท็จจริง แล้วจะแจ้งให้ทราบ แต่ก็ไม่ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงแต่อย่างใด หลังจากนั้น กลุ่มพนักงานราชการจึงติดต่อที่สำนักงานประกันสังคมจังหวัด จึงทราบว่า มีการค้างจ่ายเงิน ประกันสังคมเป็นจำนวนเก้าเดือน จากเหตุการณ์ดังกล่าว เมื่อตนได้ทราบจึงรู้สึกว่าการเบิก ค่ารักษาพยาบาลมีความผิดปกติเนื่องจากมีจำนวนมากประกอบกับได้สอบถามเจ้าหน้าที่ประกันสังคม ทราบว่าสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ค้างชำระอยู่จำนวนประมาณ ๑.๔-๑.๖ แสนบาทและค่าปรับอีก จำนวนหนึ่ง ประกอบกับที่ตนได้โทรศัพท์ติดต่อไปยังข้าราชการบำนาญทั้ง ๓ รายและได้รับแจ้งว่า ไม่ได้มีการขอเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลตามจำนวนดังกล่าวแต่อย่างใด

ต่อมา วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗ เวลาประมาณ ๘.๐๐ น. เศษ ตนและกลุ่มพนักงาน ราชการบางส่วน ได้พบนาย ข. และได้แจ้งเรื่องการถูกตัดสิทธิประกันสังคมให้ทราบ โดยนาย ข. ตอบว่าจะ ดำเนินการตรวจสอบให้ พนักงานราชการรายอื่นๆจึงออกมารอข้างนอกบ้าน และตนได้แจ้งให้ทราบ เรื่องการเบิกค่ารักษาพยาบาลของข้าราชการบำนาญจำนวน ๓ รายดังกล่าว โดยนำรายการที่นาง ก. แจ้งให้ ทำการขอเบิกไปดู นาย ข. ได้เขียนชื่อของข้าราชการบำนาญและจำนวนตัวเลขที่มีการขอเบิกตามที่ตนได้ แจ้งให้ทราบ ตนจึงได้แจ้งให้นาย ข. ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องก่อนที่จะลงนามในเช็ค ต่อมา เวลาประมาณ ๙.๐๐ น. ตนได้ทำบันทึก ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗ รายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการ ขอเบิกค่ารักษาพยาบาลของข้าราชการบำนาญทั้ง ๓ ราย ซึ่งนาย ข. ปศุสัตว์จังหวัด ได้ลงลายมือชื่อว่า “ทราบ” ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗ โดยตนเก็บบันทึกตัวจริงไว้และสำเนา

มอบให้นาย ข. อีกฉบับหนึ่ง (ซึ่งภายหลังคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงได้ขอเอกสารฉบับจริงไป) ทั้งนี้ ในการเบิกค่ารักษาพยาบาลของข้าราชการบำนาญทั้ง ๓ รายดังกล่าว ตนไม่ได้ทำการขอจ่าย เงิน ค่ารักษาพยาบาลในระบบ GFMS แต่อย่างใด เข้าวันรุ่งขึ้น (วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๗) ตนได้ตรวจสอบ Statement ประจำวันในระบบของธนาคารกรุงไทยตามปกติ พบว่า มีการเบิกจ่ายเงินจำนวน ๑๖๒,๕๐๔ บาท เข้าบัญชีบัญชีหนึ่ง ทราบภายหลังว่าเป็นบัญชีของสำนักงานประกันสังคม ส่วนการเบิกเงินจำนวน ๒๕,๐๗๐ บาท นั้น ตนไม่ทราบรายละเอียด ตนทราบจากคณะกรรมการสอบสวนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้มีคำสั่งแต่งตั้งได้เคยทำเรื่องขอสำเนาเช็คที่มีการสั่งจ่ายของสำนักงาน ปศุสัตว์จังหวัด ที่เกี่ยวข้อง ตนได้ดูสำเนาเช็คฉบับเลขที่ ๐๓๗๔๔๐๔๑ จ่ายให้สำนักงานประกันสังคมจังหวัด เป็นเงิน ๑๖๒,๕๐๔ บาท และฉบับเลขที่ ๐๓๗๔๔๐๔๒ จ่ายให้ นาง ก. เป็นเงิน ๒๕,๐๗๐ บาท สั่งจ่ายธนาคารกรุงไทย สาขา เลขที่บัญชี ๒๑๓-๖-๐๒๖๖๘-๒ เอกสารเช็คดังกล่าวเขียนด้วยลายมือของนาง ก.และลงลายมือชื่อ นาย ข. เป็นผู้สั่งจ่ายเช็ค ต่อมาตนได้ สอบถามเจ้าหน้าที่สำนักงานประกันสังคมจังหวัด ทราบว่าได้รับชำระเงินประกันสังคมเรียบร้อยแล้ว พร้อมให้บัตรประกันสังคมใบใหม่กับตนและพนักงานราชการทั้งหมด

ตนไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเบิกเงินประกันสังคมของสำนักงาน ปศุสัตว์จังหวัด โดยในการเบิกเงินประกันสังคมของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด นั้น มีนางสาว จ. พนักงานราชการตำแหน่งเจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์เป็นผู้คีย์ข้อมูลผ่านระบบ GFMS ในคอมพิวเตอร์ ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด โดยมีนาง ก. ตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชี ชำนาญงาน (ในขณะนั้น) ทำหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลและลงชื่อในเอกสารขอเบิกเงิน (ขบ.๐๒) ในช่องด้านซ้ายมือ เสนออปศุสัตว์จังหวัดลงนามในฐานะผู้อนุมัติในช่องขวามือ

ภายหลังจากนาย ข. และนาง ก. ได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่ ที่กรมปศุสัตว์ ตนได้รับมอบหมายจาก นาย ม. รักษาราชการแทนตำแหน่งปศุสัตว์จังหวัด แต่งตั้งให้ทำหน้าที่ ในฐานะคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับเอกสารการเบิกเงินของปีงบประมาณ ๒๕๕๗ จากการตรวจสอบพบว่า เอกสารสมุดทะเบียนคุมการเบิกไม่ตรงกับรายการขอเบิกในระบบ GFMS และมีบางส่วนหายไป โดยคณะกรรมการตรวจสอบได้สรุปรายงานให้ปศุสัตว์จังหวัด ทราบแล้ว ตาม บันทึกที่ ปจ ๐๐๐๘/- ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๗ เรื่อง การตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายเงิน

นางสาว จ. พนักงานราชการ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ให้ถ้อยคำว่า

ตนเริ่มรับราชการเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๘ ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ระบบงาน คอมพิวเตอร์ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้าน ดูแลระบบ ฐานข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ และงานอื่นที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่ง ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์ กลุ่มยุทธศาสตร์สารสนเทศการพัฒนาปศุสัตว์

เกี่ยวกับเรื่องการทุจริตเบิกจ่ายเงินประกันสังคมและเงินค่ารักษาพยาบาล โดยไม่ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด นั้น ตนขอยืนยัน

ข้อเท็จจริงตามที่เคยให้ไว้ต่อคณะกรรมการสอบสวน ตามคำสั่งกรมปศุสัตว์ ลับ ที่ ๘๖๒/๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ทางวินัยอย่างร้ายแรง ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ ว่าเป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้องทุกประการ และถือเป็นการให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ด้วย และในวันนี้องค์กรให้ถ้อยคำเพิ่มเติมต่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ดังนี้

ตนเกี่ยวข้องกับระบบการเบิกจ่ายเงินของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ตั้งแต่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ได้นำระบบ GFMS มาใช้งาน นาง ก. ได้ขอให้ตน ช่วยดำเนินการเกี่ยวกับระบบ GFMS ในส่วนของเงินเดือนพนักงานราชการ เงินประกันสังคม ค่าครองชีพ และค่าเช่าบ้าน เนื่องจากนาง ก. ไม่สามารถใช้งานคอมพิวเตอร์ได้คล่องตัว โดยปศุสัตว์ จังหวัด (นาย ส.) ก็รับทราบ ต่อมาเมื่อนาย ข. มาดำรงตำแหน่งปศุสัตว์จังหวัด ก็ได้มีการ ปฏิบัติงานเหมือนเดิม จนถึงประมาณเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๗ นาย ม. รักษาการในตำแหน่ง ปศุสัตว์จังหวัด ได้มีคำสั่งให้ นางสาว ล. ตำแหน่งเจ้าพนักงานสัตวบาลปฏิบัติงานมาทำหน้าที่การเงิน และบัญชีของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ตนจึงไม่ต้องไปช่วยปฏิบัติงานแล้ว

เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินเดือนพนักงานราชการ เงินประกันสังคม ค่าครองชีพ และค่าเช่าบ้าน ตนมีหน้าที่ช่วยนาง ก. โดยในการปฏิบัติงาน นาง ก. จะทำการตรวจสอบเอกสาร ประกอบการเบิกจ่ายเงินเดือนพนักงานราชการ เงินประกันสังคม ค่าครองชีพ และค่าเช่าบ้าน โดยนาง ก. จะเขียนด้วยดินสอหรือปากกาในกระดาษเปล่ามีข้อความรายละเอียดเกี่ยวกับการเบิก ตามแต่ละงบบกิจกรรม เนื่องจากคำตอบแทนพนักงานแต่ละส่วนมาจากเงินงบประมาณของแต่ละ กิจกรรมต่างกัน พร้อมทั้งมอบอุปกรณ์ Token key สำหรับผู้ปฏิบัติงานในการเข้าไป กรอกรายละเอียดเกี่ยวกับการขอเบิกจ่ายเงิน (ขั้นตอนที่ ๑) เมื่อกรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้วที่ได้รับแจ้ง ตนจะพิมพ์บันทึกรายการให้นาง ก. ตรวจสอบและลงนาม เมื่อนาง ก. ตรวจสอบว่าถูกต้อง แล้วก็มอบ อุปกรณ์ Token key สำหรับการตรวจสอบการกรอกข้อมูล (ขั้นตอนที่ ๒) ให้ตนอนุมัติ ในระบบ และเมื่อนาง ก. แจ้งว่านาย ข. ตรวจสอบและอนุมัติแล้ว และมอบอุปกรณ์ Token key สำหรับ ผู้อนุมัติ (ขั้นตอนที่ ๓) ให้ตนอนุมัติการเบิกจ่ายในระบบตนก็จะอนุมัติข้อมูลในระบบ ให้ตามที่นาง ก. แจ้ง

ทั้งนี้ ในงบประมาณแต่ละกิจกรรมก็จะแยกเป็นคำตอบแทน (เงินเดือน) ค่าครองชีพ และเงินประกันสังคม เมื่อนาง ก. แจ้งว่าได้ดำเนินการเบิกจ่ายแต่ละเดือนเรียบร้อยแล้วตนก็จะ เข้าระบบดำเนินการขอจ่ายตามรายการที่ได้ขอเบิกครบทุกเดือน ตนจึงไม่ทราบว่ามีการค้างจ่าย เงินประกันสังคม ซึ่งการจ่ายเงินให้กับสำนักงานประกันสังคมนั้นจะมีการส่งจ่ายเงินให้กับสำนักงาน ประกันสังคมโดยส่งจ่ายเป็นเช็ค แต่ในส่วนรายละเอียดตนไม่ทราบเพราะไม่ได้รับมอบหมาย ให้รับผิดชอบในส่วนนี้

ตนทราบว่าสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ไม่ได้นำเงินส่งประกันสังคมให้กับสำนักงาน ประกันสังคมในภายหลังเพราะมีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด คนหนึ่งไปใช้สิทธิ ที่โรงพยาบาลแล้วทางโรงพยาบาลแจ้งว่าถูกระงับสิทธิ ตนกับเพื่อนๆ ซึ่งเป็นพนักงานราชการของ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด จึงได้ไปพบนาย ข. ที่บ้านพักของปศุสัตว์จังหวัด เพื่อร่วมกับนางสาว ค. ในการแจ้งให้นาย ข. รับทราบและขอคำชี้แจงหลังจากนั้น ตนก็ไม่ทราบเรื่องดังกล่าวอีก

นาย ข.ปศุสัตว์จังหวัด ในขณะที่เกิดเหตุปัจจุบันเกษียณอายุราชการแล้วให้ถ้อยคำวา

ตนเริ่มรับราชการเมื่อปี วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๒ ตำแหน่งสัตวแพทย์ ๒ กองผสมเทียมกรมปศุสัตว์ ต่อมาไปดำรงตำแหน่งสัตวแพทย์ ๓ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ภายหลังจากนั้นไปดำรงตำแหน่งปศุสัตว์อำเภอ ต่อมาไปดำรงตำแหน่งปศุสัตว์อำเภอ และไปดำรงตำแหน่งปศุสัตว์อำเภอ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เมื่อปี ๒๕๕๖ ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งปศุสัตว์จังหวัด และต่อมาได้ไปดำรงตำแหน่งปศุสัตว์จังหวัด จนเกษียณอายุราชการ

เกี่ยวกับเรื่องการทุจริตเบิกจ่ายเงินประกันสังคมและเงินค่ารักษาพยาบาล โดยไม่ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด นั้น ตนขอยืนยันข้อเท็จจริงตามที่เคยให้ไว้ต่อคณะกรรมการสอบสวน ตามคำสั่งกรมปศุสัตว์ ลับ ที่ ๘๖๒/๒๕๕๗ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ ว่าเป็นข้อเท็จจริงที่ต้องทุกประการและถือเป็นการให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดด้วย และในวันนี้ ตนขอให้ถ้อยคำเพิ่มเติมต่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิด ดังนี้

ในระหว่างที่ตนรับราชการในตำแหน่งปศุสัตว์จังหวัด มีหน้าที่รับผิดชอบในการกลั่นกรองตรวจสอบและควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยปฏิบัติงานในฐานะปศุสัตว์จังหวัด มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ กฎหมายว่าด้วยการบำรุงพันธุ์สัตว์ กฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลสัตว์ กฎหมายว่าด้วยโรคพิษสุนัขบ้า กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการค้าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการเกี่ยวกับสุขภาพสัตว์ สุขอนามัยสิ่งแวดล้อมด้านการปศุสัตว์ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนา ประยุกต์ และถ่ายทอดเทคโนโลยีทางวิชาการด้านการปศุสัตว์ โดยปฏิบัติหน้าที่วางแผน มอบหมายงาน การติดต่อประสานงาน ควบคุมตรวจสอบเร่งรัด การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในระดับรองลงไป ซึ่งปฏิบัติงานในเขตพื้นที่รับผิดชอบตลอดจนปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ภายในสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ปฏิบัติหน้าที่ราชการ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ได้มีคำสั่งที่ ๑๔/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๖ มอบหมายงานและจัดสายการบังคับบัญชาข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด โดยมีนาง ก. เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าฝ่ายบริหารด้านการเงินและบัญชี มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชีที่มีความยุ่งยาก มีขอบเขตเนื้อหาหลากหลาย ตัดสินใจหรือแก้ไขปัญหาที่ยุ่งยาก กำกับ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชารวมถึงปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดปรากฏตามสำเนาคำสั่งสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ที่ ๑๔/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๖ ส่วนการเบิกจ่ายเงินงบประมาณของสำนักงานปศุสัตว์

จังหวัด นั้นมีต้นในฐานะปศุสัตว์จังหวัด นาง ก.เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงานและนาย ฉ. สัตวแพทย์อาวุโส หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ เป็นผู้ที่มีอำนาจลงนามสั่งจ่ายเช็ค

ในขั้นตอนการเบิกจ่ายประกันสังคมแต่ละเดือนนั้น นาง ก. เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน จะเสนอรายละเอียดการเบิกจ่ายประกันสังคมโดยแนบเอกสารแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบว่าเป็นการส่งเงินสมทบพนักงานราชการจำนวนกี่ราย เป็นจำนวนเงินเท่าไร ของแต่ละเดือน เมื่อตนตรวจสอบว่าถูกต้องจึงลงนามในแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบ หลังจากนั้น นาง ก. จะนำเช็คและสมุดคุมเช็คมาให้ตนตรวจสอบ โดยการสั่งจ่ายเงินประกันสังคมจะจ่ายในนามนาง ก. เพื่อนำเงินสดไปจ่ายสำนักงานประกันสังคมจังหวัด ซึ่งเป็นการมอบหมายด้วยวาจา

ขั้นตอนในการลงนามในเช็คของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ในขณะที่ตนดำรงตำแหน่งปศุสัตว์จังหวัด ตนจะตรวจสอบรายละเอียดในเช็คกับสมุดคุมเช็คว่าถูกต้องตรงกัน ตนจึงลงนามสั่งจ่ายเช็ค โดยนาง ก. จะเป็นผู้เขียนรายละเอียดในเช็คว่า สั่งจ่ายใคร เป็นจำนวนเท่าไร โดยตามระเบียบจะต้องขีดคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก ซึ่งในบางครั้งมีงานเร่งรีบ อาจจะไม่ได้ออกเช็คโดยละเอียด ทำให้มีเช็คบางฉบับไม่ได้ขีดคำว่าหรือผู้ถือออก ซึ่งตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ส่วนที่ ๓ วิธีปฏิบัติในการจ่ายเงิน ข้อ ๔๘ (๓) ในกรณีสั่งจ่ายเงินเพื่อขอรับเงินสดมาจ่าย ให้ออกเช็คสั่งจ่ายในนามเจ้าหน้าที่การเงินของส่วนราชการและขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก ห้ามออกเช็คสั่งจ่ายเงินสด ตนก็ทราบที่ต้องขีดฆ่าคำว่าหรือผู้ถือออก

ในส่วนการเบิกจ่ายเงินในระบบ GFMS และการถือกุญแจในการเปิดรหัส (Token key) ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด นั้น ตนได้มอบหมายด้วยวาจาให้นาง ก. ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบงานด้านการเงินเป็นผู้ถืออุปกรณ์ลูกกุญแจในการเปิดรหัส (Token key) ซึ่งมีการปฏิบัติกันมาตั้งแต่สมัยปศุสัตว์จังหวัดคนอื่น และตนได้รับการบอกกล่าวจากนาง ก. ว่าได้มอบอุปกรณ์ลูกกุญแจในการเปิดรหัส (Token key) ให้กับนางสาว ค. แต่ตนไม่ทราบรายละเอียดว่ามีการมอบให้ถือกันอย่างไร ตนทราบแต่เพียงว่า นาง ก. เป็นผู้เก็บอุปกรณ์ลูกกุญแจในการเปิดรหัส (Token key) ทั้งหมด

ในส่วนของสิทธิในการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลประกันสังคมของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด นั้น ตนทราบเรื่องมาจาก นางสาว ค. และกลุ่มพนักงานราชการที่ได้เข้าพบตนที่บ้านพัก ในวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๗ เวลาประมาณ ๐๘.๐๐ น. ว่า พนักงานราชการ ถูกตัดสิทธิในการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลจากประกันสังคม โดยไม่ได้พูดถึงการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลของข้าราชการบำนาญทั้งสามราย ภายหลังจากนั้น เวลาประมาณ ๙.๐๐ น. ตนได้โทรหานาง ก. ว่าได้รับการร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาสิทธิการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลประกันสังคม ซึ่งนาง ก. ได้รายงานว่าพนักงานราชการมีสิทธิเบิกจ่ายได้ตามปกติ และได้เรียกให้นาง ก. มาชี้แจง แต่ก็บ่ายเบี่ยงขอผลัดเป็นวันรุ่งขึ้น ตนจึงให้เจ้าหน้าที่คนสนิทไปตรวจสอบที่ประกันสังคมได้รับแจ้งว่าเบิกจ่ายได้ตามปกติ ส่วนบันทึกของนางสาว ค. นั้น ตนได้รับในช่วงเย็นของวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗ (หลังจากไปเตรียมความพร้อมการประชุม โค-กระบือและแพะ ที่อำเภอนาดี โดยมีผู้ว่าราชการ จังหวัด เป็นประธาน) ตนได้โทรหานาง ก. เพื่อสอบถามเกี่ยวกับการ

เบิกค่ารักษาพยาบาลของข้าราชการบำนาญจำนวน ๓ ราย ได้รับคำชี้แจงว่าไม่ได้ทำการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลข้าราชการบำนาญ ตนจึงให้นำหลักฐานมาชี้แจง แต่ระยะเวลาผ่านไปหลายวันก็ไม่ได้นำหลักฐานมาชี้แจง ตนจึงให้เจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง สำนักงานประกันสังคมจึงได้ชี้แจงว่ามีการนำส่งเงินประกันสังคมย้อนหลัง ๙ เดือน โดยมีการนำเงินมาชำระในวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗ เป็นจำนวนเงิน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันห้าร้อยสี่บาทถ้วน)

การเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลข้าราชการบำนาญจำนวน ๓ ราย นั้น ตนขอชี้แจงว่าตนได้รับทราบในช่วงเย็นของวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗ จากบันทึกของนางสาว ค. ว่ามีการเบิกเงินในระบบ GFMS เป็นจำนวน ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาท) ซึ่งตนไม่ทราบมาก่อนว่ามีการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลข้าราชการบำนาญจำนวนดังกล่าว หลังจากนั้นตนจึงได้เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและเสนอให้ส่งย้ายนาง ก. ไปช่วยราชการที่กรมปศุสัตว์

ในการส่งจ่ายเช็คที่เกี่ยวข้องแต่ฉบับนั้น ตนขอชี้แจงดังนี้

การเบิกจ่ายตามเช็คเลขที่ ๐๕๑๓๑๑๑ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ จำนวน ๑๘,๐๕๖ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าสิบบาทถ้วน) ส่งจ่ายนาง ก. มีตนและนาง ก. เป็นผู้ลงนามส่งจ่ายเช็ค นั้น นาง ก. จะเสนอขออนุมัติเบิกจ่ายพร้อมแนบแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบประจำเดือนให้ตนลงนาม เมื่อตนได้ตรวจสอบและลงนามในแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบประจำเดือนแล้ว นาง ก. จะนำสมุดค้ำเช็คพร้อมเช็คที่นาง ก. ได้กรอกรายละเอียดในเช็คพร้อมลงนามส่งจ่ายไว้แล้วให้ตนลงนามส่งจ่ายเช็ค เมื่อตนตรวจสอบรายละเอียดในเช็คว่าถูกต้องจึงลงนามส่งจ่ายเช็ค

การเบิกจ่ายตามเช็คเลขที่ ๐๕๑๓๑๕๓ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๖ จำนวน ๑๘,๐๕๖ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าสิบบาทถ้วน) ส่งจ่ายนาง ก. มีตนและนาง ก. เป็นผู้ลงนามส่งจ่ายเช็ค นั้น นาง ก. จะเสนอขออนุมัติเบิกจ่ายพร้อมแนบแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบประจำเดือนให้ตนลงนาม เมื่อตนได้ตรวจสอบและลงนามในแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบประจำเดือนแล้ว นาง ก. จะนำสมุดค้ำเช็คพร้อมเช็คที่นาง ก. ได้กรอกรายละเอียดในเช็คพร้อมลงนามส่งจ่ายไว้แล้วให้ตนลงนามส่งจ่ายเช็ค เมื่อตนตรวจสอบรายละเอียดในเช็คว่าถูกต้องจึงลงนามส่งจ่ายเช็ค

การเบิกจ่ายตามเช็คเลขที่ ๐๕๑๓๒๐๓ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖ จำนวน ๑๘,๐๕๖ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าสิบบาทถ้วน) ส่งจ่ายนาง ก. มีตนและนาง ก. เป็นผู้ลงนามส่งจ่ายเช็ค นั้น นาง ก. จะเสนอขออนุมัติเบิกจ่ายพร้อมแนบแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบประจำเดือนให้ตนลงนาม เมื่อตนได้ตรวจสอบและลงนามในแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบประจำเดือนแล้ว นาง ก. จะนำสมุดค้ำเช็คพร้อมเช็คที่นาง ก. ได้กรอกรายละเอียดในเช็คพร้อมลงนามส่งจ่ายไว้แล้วให้ตนลงนามส่งจ่ายเช็ค เมื่อตนตรวจสอบรายละเอียดในเช็คว่าถูกต้องจึงลงนามส่งจ่ายเช็ค

การเบิกจ่ายตามเช็คเลขที่ ๐๕๑๓๑๖๘ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๖ จำนวน ๑๘,๐๕๖ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าสิบบาทถ้วน) ส่งจ่ายนาง ก. มีตนและนาง ก. เป็นผู้ลงนาม

สั่งจ่ายเช็ค นั้น นาง ก. จะเสนอขออนุมัติเบิกจ่ายพร้อมแนบบรรายการแสดงการส่งเงินสมทบ ประจำเดือนให้ตนลงนาม เมื่อตนได้ตรวจสอบและลงนามในแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบ ประจำเดือนแล้ว นาง ก. จะนำสมุดคุมเช็คพร้อมเช็คที่นาง ก. ได้กรอรายละเอียดในเช็คพร้อมลงนาม สั่งจ่ายไว้แล้วให้ตนลงนามสั่งจ่ายเช็ค เมื่อตนตรวจสอบรายละเอียดในเช็คว่าถูกต้องจึงลงนาม สั่งจ่ายเช็ค

การเบิกจ่ายตามเช็คเลขที่ ๐๕๑๓๑๘๒ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๖ จำนวน ๑๘,๐๕๖ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าสิบกบาทถ้วน) สั่งจ่ายนาง ก. มีตนและนาง ก. เป็นผู้ลงนามสั่งจ่ายเช็ค นั้น นาง ก. จะเสนอขออนุมัติเบิกจ่ายพร้อมแนบบรรายการแสดงการส่งเงินสมทบ ประจำเดือนให้ ตนลงนาม เมื่อตนได้ตรวจสอบและลงนามในแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบ ประจำเดือนแล้ว นาง ก. จะนำสมุดคุมเช็คพร้อมเช็คที่นาง ก. ได้กรอรายละเอียดในเช็คพร้อมลงนามสั่งจ่ายไว้แล้วให้ตน ลงนามสั่งจ่ายเช็ค เมื่อตนตรวจสอบรายละเอียดในเช็คว่าถูกต้องจึงลงนามสั่งจ่ายเช็ค

การเบิกจ่ายตามเช็คเลขที่ ๐๕๑๓๒๒๕ ลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๖ จำนวน ๑๘,๐๕๖ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าสิบกบาทถ้วน) สั่งจ่ายนาง ก. มีตนและนาง ก. เป็นผู้ลงนาม สั่งจ่ายเช็ค นั้น นาง ก. จะเสนอขออนุมัติเบิกจ่ายพร้อมแนบบรรายการแสดงการส่งเงินสมทบ ประจำเดือนให้ตนลงนาม เมื่อตนได้ตรวจสอบและลงนามในแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบ ประจำเดือนแล้ว นาง ก. จะนำสมุดคุมเช็คพร้อมเช็คที่นาง ก. ได้กรอรายละเอียดในเช็คพร้อมลงนาม สั่งจ่ายไว้แล้วให้ตนลงนามสั่งจ่ายเช็ค เมื่อตนตรวจสอบรายละเอียดในเช็คว่าถูกต้องจึงลงนามสั่งจ่ายเช็ค ทั้งนี้ ตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ส่วนที่ ๓ วิธีปฏิบัติในการจ่ายเงิน ข้อ ๔๘ (๓) ในกรณีสั่งจ่ายเงินเพื่อขอรับเงินสดมาจ่าย ให้ออกเช็ค สั่งจ่ายในนามเจ้าหน้าที่การเงินของส่วนราชการ และขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก ห้ามออกเช็ค สั่งจ่ายเงินสด ซึ่งในบางครั้งมีงานเร่งรีบ และด้วยความไวใจว่ามีเจ้าหน้าที่การเงินตรวจสอบมา ชั้นหนึ่งแล้ว อาจจะไม่ได้ออกเช็คโดยละเอียด ทำให้มีเช็คบางฉบับไม่ได้ขีดฆ่าหรือผู้ถือออก

การเบิกจ่ายตามเช็คเลขที่ ๐๕๑๓๒๓๑ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ จำนวน ๑๘,๐๕๖ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าสิบกบาทถ้วน) สั่งจ่ายนาง ก. มีตนและนาง ก. เป็นผู้ลงนาม สั่งจ่ายเช็ค นั้น นาง ก. จะเสนอขออนุมัติเบิกจ่ายพร้อมแนบบรรายการแสดงการส่งเงินสมทบ ประจำเดือนให้ตนลงนาม เมื่อตนได้ตรวจสอบและลงนามในแบบรายการ แสดงการส่งเงินสมทบ ประจำเดือนแล้ว นาง ก. จะนำสมุดคุมเช็คพร้อมเช็คที่นาง ก. ได้กรอรายละเอียดในเช็คพร้อมลงนาม สั่งจ่ายไว้แล้วให้ตนลงนามสั่งจ่ายเช็ค เมื่อตนตรวจสอบรายละเอียดในเช็คว่าถูกต้องจึงลงนาม สั่งจ่ายเช็ค ทั้งนี้ ตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ส่วนที่ ๓ วิธีปฏิบัติในการจ่ายเงิน ข้อ ๔๘ (๓) ในกรณีสั่งจ่ายเงินเพื่อขอรับเงินสด มาจ่าย ให้ออกเช็คสั่งจ่ายในนามเจ้าหน้าที่การเงินของส่วนราชการ และขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก ห้ามออกเช็ค สั่งจ่ายเงินสด ซึ่งในบางครั้งมีงานเร่งรีบ และด้วยความไวใจว่ามีเจ้าหน้าที่การเงินตรวจสอบ มาชั้นหนึ่งแล้ว อาจจะไม่ได้ออกเช็คโดยละเอียด ทำให้มีเช็คบางฉบับไม่ได้ขีดฆ่าหรือผู้ถือออก

การเบิกจ่ายตามเช็คเลขที่ ๐๕๑๓๒๕๐ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๖ จำนวน ๑๘,๐๕๖ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าสิบบาทถ้วน) สั่งจ่ายนาง ก. มีตนและนาง ก. เป็นผู้ลงนามสั่งจ่ายเช็ค นั้น นาง ก. จะเสนอขออนุมัติเบิกจ่ายพร้อมแนบบรรายการแสดงการส่งเงินสมทบประจำเดือนให้ตนลงนาม เมื่อตนได้ตรวจสอบและลงนามในแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบประจำเดือนแล้ว นาง ก. จะนำสมุดคุมเช็คพร้อมเช็คที่นาง ก. ได้กรอกรายละเอียดในเช็คพร้อมลงนามสั่งจ่ายไว้แล้วให้ตนลงนามสั่งจ่ายเช็ค เมื่อตนตรวจสอบรายละเอียดในเช็คว่าถูกต้องจึงลงนามสั่งจ่ายเช็ค ทั้งนี้ ตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ส่วนที่ ๓ วิธีปฏิบัติในการจ่ายเงิน ข้อ ๔๘ (๓) ในกรณีสั่งจ่ายเงิน เพื่อขอรับเงินสดมาจ่าย ให้ออกเช็คสั่งจ่ายในนามเจ้าหน้าที่การเงินของส่วนราชการ และขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก ห้ามออกเช็คสั่งจ่ายเงินสด ซึ่งในบางครั้งมีงานเร่งรีบ และด้วยความไว้วางใจว่ามีเจ้าหน้าที่การเงินตรวจสอบมาชั้นหนึ่งแล้ว อาจจะได้ไม่ได้ตรวจสอบโดยละเอียด ทำให้มีเช็คบางฉบับไม่ได้ขีดฆ่าคำว่า หรือผู้ถือออก

การเบิกจ่ายตามเช็คเลขที่ ๐๓๗๔๔๐๑ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗ จำนวน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันห้าร้อยสี่บาทถ้วน) สั่งจ่ายสำนักงานประกันสังคมจังหวัด มีตนและนาง ก. เป็นผู้ลงนามสั่งจ่ายเช็ค นั้น ขอชี้แจงว่า นาง ก. ได้เสนอเช็คให้ตนลงนามสั่งจ่ายสำนักงานประกันสังคมจังหวัด เป็นเงิน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หกหมื่นสองพันห้าร้อยสี่บาท) เพื่อจ่ายเป็นเงินสมทบค่าประกันสังคม รวมกัน ๓ เดือน (ตกเบิก) โดยแนบบรรายการแสดงการส่งเงินสมทบตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึง เดือนธันวาคม ๒๕๕๖ ให้ตนลงนามพร้อมสมุดคุมเช็ค ซึ่งในแบบแสดงรายการมียอดเงินสมทบที่ต้องนำส่งเป็นเงิน ๑๘,๐๕๖ บาท จำนวน ๓ เดือน รวมเป็นเงิน ๕๔,๑๖๘ บาท พร้อมแจ้งว่ามีเงินที่ต้องจ่ายเพิ่มกรณีนำส่งล่าช้าเป็นเงิน ๒,๗๗๘.๖๖ บาท จำนวน ๓ เดือน รวมเป็นเงิน ๘,๒๒๕.๘๘ บาท รวมเป็นเงินที่ต้องจ่ายทั้งสิ้น ๑๖๒,๕๐๔ บาท ตนเชื่อว่าเช็คฉบับดังกล่าว มีการแก้ไข ดัดแปลง เพิ่มเติม และตนยืนยันว่าไม่ได้ลงนามสั่งจ่ายเช็คให้สำนักงานประกันสังคม จังหวัด เป็นจำนวน ๑๖๒,๕๐๔ บาท ตนเชื่อว่าการเติมตัวเลขข้างหน้า เช่น จากเดิม ๑๖๒,๕๐๔ บาท เดิมเลข ๑ ด้านหน้าเป็น ๑๖๒,๕๐๔ บาท

การเบิกจ่ายตามเช็คเลขที่ ๐๓๗๔๔๐๒ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗ จำนวน ๒๕,๐๗๐ บาท (สองหมื่นห้าพันเจ็ดสิบบาทถ้วน) สั่งจ่ายนาง ก. มีตนและนาง ก. เป็นผู้ลงนามสั่งจ่ายเช็ค นั้น ขอชี้แจงว่า ตนจำไม่ได้แน่ชัดว่าจ่ายเป็นค่ารักษาพยาบาลของนาง ก. หรือเป็นเงินเบิกเกินส่งคืนหรือค่าสาธารณูปโภคอื่นๆ แต่น่าจะเป็นยอดเงิน ๕,๐๗๐ บาท มีใช้ยอดเงิน ๒๕,๐๗๐ บาท แต่เนื่องจากระยะเวลาได้ล่วงเลยมานานแล้วจึงไม่สามารถหาเอกสารมาอ้างอิงได้ ตนจึงเชื่อว่า เช็คฉบับดังกล่าว มีการแก้ไข ดัดแปลง เพิ่มเติม ข้าเชื่อว่ามีการเติมตัวเลขข้างหน้า เช่น จากเดิม ๕,๐๗๐ บาท เดิมเลข ๒ ด้านหน้าเป็น ๒๕,๐๗๐ บาท

ตนได้ตรวจสอบจากสำนักงานประกันสังคมจังหวัด พบว่าในวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗ นาง ก. ได้ปลอมแปลงหนังสือนำส่งเงินค่าประกันสังคมย้อนหลังระหว่างเดือนเมษายน ถึง ธันวาคม ๒๕๕๖ รวม ๙ เดือน เป็นเงิน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันห้าร้อยสี่บาทถ้วน) โดยนาง ก. ได้ทำสำเนาแบบนำส่งเงินสมทบที่ตนลงนามในเดือน เมษายน ๒๕๕๖ (ถ่ายเอกสารสี) แล้วนำมาแก้ไขรายละเอียดเพื่อให้สำนักงานประกันสังคมจังหวัด เข้าใจว่าตนเป็นผู้ลงนามในหนังสือนำส่งเงินประกันสังคม โดยมีได้เสนอใบนำส่งฉบับจริงให้ตนลงนาม เพื่อปกปิดความผิดที่มีได้นำส่งเงินเป็นเวลา ๙ เดือน ตนจึงได้ไปร้องทุกข์ กล่าวโทษ ต่อพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเมือง

ต่อมา สถานีตำรวจภูธรเมือง ได้มีหนังสือที่ ดช ๐๐๑๗.๘๔๔/- ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘ แจ้งความสืบหน้าผลการดำเนินงานของพนักงานสอบสวน กรณีที่ตนได้แจ้งความ ร้องทุกข์ กล่าวโทษนาง ก.ผู้ต้องหา ในความผิดฐาน เป็นเจ้าพนักงานอาศัยโอกาสที่ตนมีอำนาจหน้าที่ ปลอมเอกสารสิทธิ์อันเป็นเอกสารราชการและปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ โดยไม่ชอบ เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ โดยคดีอยู่ระหว่างการรวบรวมพยานหลักฐาน ขอใบสั่งจ่ายเช็คจากธนาคารและผลการดำเนินการทางวินัยของผู้ต้องหา และจะสอบพยานอีก ๑ ปาก

ในส่วนการปฏิบัติหน้าที่ในการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลข้าราชการบำนาญจำนวน ๓ รายด้วยระบบ GFMS ดังกล่าว นาง ก. แอบอ้างว่าตนได้อนุมัติให้เบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลทั้งที่ ไม่ได้นำเอกสารการเบิกจ่ายดังกล่าวมาให้ตนตรวจสอบและลงนามอนุมัติแต่อย่างใด ส่วนนางสาว ค. ซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่มานาน น่าจะเข้าใจระบบและขั้นตอนการตั้งเบิกค่ารักษาพยาบาล เมื่อกรณี มีปัญหาควรปรึกษากับตนในฐานะปลัดจังหวัดก่อนตั้งเบิก เมื่อมีปัญหาควรบรรยายงานปลัดจังหวัดโดยด่วน ทั้งนี้ ตนตั้งข้อสังเกตว่า การที่นาง ก. ตั้งเบิกค่ารักษาพยาบาลแล้วต่อมากลับเขียนเช็คส่งจ่ายเป็นเงินประกันสังคม แสดงให้เห็นว่านาง ก. มีเจตนาในการทุจริต

ตนขอยืนยันว่า ตนมิได้ตั้งใจหรือมีเจตนา สนับสนุนหรือส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ กระทำทุจริต ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการแต่ประการใด

**นาง ก. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีชำนาญงาน สำนักงานปลัดจังหวัด
ในขณะที่เกิดเหตุ ปัจจุบันถูกไล่ออกจากราชการ**

คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดได้มีหนังสือที่ สก ๐๐๐๘/๑๐๐๗ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๘ และ หนังสือที่ กษ ๐๖๐๔/พิเศษ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ เชิญนาง ก.มาให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ โดยส่งไปรษณีย์ด่วนพิเศษ ลงทะเบียนตอบรับถึงนาง ก. บ้านเลขที่ ๙๒/๘ ถนนพินิจรังสรรค์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัด ซึ่งเป็นที่อยู่ตามทะเบียนราษฎรแล้ว ปรากฏว่าทั้งสองครั้ง ไปรษณีย์ แจ้งเหตุขัดข้องว่าไม่มารับ ภายในกำหนด รายละเอียดปรากฏตาม สำเนาหนังสือที่ สก ๐๐๐๘/๑๐๐๗ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๘, สำเนาหนังสือ ที่ กษ ๐๖๐๔/พิเศษ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ และสำเนาใบตอบรับ

๓.๔ การเสนอความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

การเสนอความเห็นให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งพิจารณาสั่งการนั้น เป็นกรณีที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด จะต้องนำหลักความยุติธรรม หลักกฎหมายมาประกอบกับข้อเท็จจริง พยานบุคคล พยานเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง มาประกอบแล้วมาชี้แจงน้ำหนักพยานดูว่าใครต้องรับผิดบ้าง และถ้าต้องรับผิดจะต้องรับผิดเป็นจำนวนเท่าใด โดยให้คำนึงถึงอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบพฤติการณ์ของแต่ละบุคคลมาประกอบด้วย ในมูลละเมิดที่เกิดขึ้น คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดได้พิจารณาแล้วเห็นว่า มีประเด็นที่ต้องพิจารณา ๓ ประเด็น ดังนี้

๑. เหตุที่ทำให้มีการทุจริตทางการเงินของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเกิดขึ้นเพราะสาเหตุใด
๒. มูลกรณีนี้กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหายเป็นจำนวนเงินเท่าใด
๓. ความเสียหายที่เกิดขึ้นมีเจ้าหน้าที่ผู้ใดต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการหรือไม่ จำนวนเท่าใด

ข้อพิจารณาตามประเด็นที่ ๑ เหตุที่ทำให้มีการทุจริตทางการเงินของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เกิดขึ้นเพราะสาเหตุใด

คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ได้พิจารณาจากพยานเอกสาร และรับฟังพยานบุคคลแล้วข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า เรื่องนี้มีปัญหาที่ต้องพิจารณาว่าการทุจริตทางการเงินของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เกิดขึ้นเพราะสาเหตุใด ซึ่งสาเหตุแห่งความเสียหายนั้น อาจมีข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกันหลายประเด็น และอาจเกี่ยวข้องพาดพิงไปถึงบุคคลต่าง ๆ มากกว่า ๑ คน หรือมีปัญหากับอำนาจหน้าที่ และขั้นตอน การตรวจสอบการเบิกจ่ายเงิน ดังนั้น การพิจารณาในประเด็นนี้จึงต้องพิจารณาให้แน่ชัดว่าสาเหตุที่แท้จริงเกิดขึ้น เพราะเหตุใด ซึ่งต้องยึดหลักพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ได้จากการสอบสวนและพยานหลักฐานอื่นๆ ประกอบ เมื่อพิจารณาจากหน้าที่ของผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับด้านการเงินแล้วเห็นว่าขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินตามหนังสือกระทรวงการคลังด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๙.๓/ว. ๘๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ กำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการจัดทำคำสั่งหรือการมอบหมายไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อกำหนดตัวบุคคลผู้มีสิทธิใช้ GFMS Token Key และรหัสผ่าน (Password) หน้าที่ความรับผิดชอบ มาตรการในการควบคุมตรวจสอบ วิธีปฏิบัติในการเก็บรักษา GFMS Token Key และรหัสผ่าน (Password) พร้อมทั้งต้องดำเนินการเปลี่ยนรหัสผ่านทุก ๆ ๓ เดือน ข้อเท็จจริงปรากฏว่า สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ไม่ได้มีการทำคำสั่งหรือการมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อกำหนดตัวบุคคลผู้มีสิทธิใช้ GFMS Token key และรหัสผ่าน (password) หน้าที่ความรับผิดชอบ มาตรการในการควบคุมตรวจสอบ วิธีปฏิบัติในการเก็บรักษา GFMS Token key และรหัสผ่าน (password) ในทางปฏิบัติ มีอุปกรณ์ลูกกุญแจ (Token key) จำนวน ๓ ลูก ได้แก่

๑. อุปกรณ์ลูกกุญแจ (Token key) รหัส ๐๗๐๐๖๐๐๑๘๓๑๐ สำหรับผู้ปฏิบัติงานในการกรอกรายละเอียดเกี่ยวกับการขอเบิกจ่ายเงิน มีนาง ก. เป็นผู้รับผิดชอบ

๒. อุปกรณ์ลูกกุญแจ (Token key) รหัส ๐๗๐๐๖๐๐๑๘๓๐๑ สำหรับผู้ตรวจสอบการกรอกข้อมูล มีนาง ก. เป็นผู้รับผิดชอบ

๓. อุปกรณ์ลูกกุญแจ (Token key) รหัส ๐๗๐๐๖๐๐๑๘๓๒๐ สำหรับผู้มีอำนาจอนุมัติมีนาย ข. เป็นผู้รับผิดชอบ

โดยในทางปฏิบัตินาง ก. เป็นผู้เก็บรักษา Token key ทั้งหมด เมื่อจะทำการบันทึกข้อมูลจะมีเจ้าหน้าที่ช่วยดำเนินการบันทึกข้อมูลในระบบ โดยมีนางสาวค. พนักงานราชการ ตำแหน่งนักวิชาการสัตวบาล สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ซึ่งได้รับมอบหมายด้วยวาจาจากปศุสัตว์จังหวัดให้เป็นผู้ช่วยในการดำเนินการกรอกข้อมูลลงในระบบ GFMS เกี่ยวกับการพัสดุ การเบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาล การศึกษาบุตร เบี้ยเลี้ยง ค่าสาธารณูปโภค และนางสาวจ. พนักงานราชการ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ช่วยดำเนินการกรอกข้อมูลลงในระบบ GFMS ในส่วนของเงินเดือนพนักงานราชการ เงินประกันสังคม ค่าครองชีพ และค่าเช่าบ้าน โดยนาง ก. จะนำ Token key พร้อม password มามอบให้และแจ้งรายละเอียดการเบิกจ่ายเพื่อให้ดำเนินการบันทึกข้อมูลลงในระบบ แล้วจึงพิมพ์บันทึกรายการในระบบให้นาง ก. เสนอปศุสัตว์จังหวัด พิจารณาอนุมัติ เมื่อปศุสัตว์จังหวัด อนุมัติแล้ว นาง ก. จะแจ้งด้วยวาจาและนำ Token key พร้อม password มาให้ดำเนินการอนุมัติในระบบ เพื่อส่งข้อมูลให้คลังจังหวัด ตรวจสอบและพิจารณาอนุมัติเงินงบประมาณ ประกอบกับในการเขียนเช็ค สั่งจ่ายของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ผู้มีอำนาจลงนามสั่งจ่ายเช็คได้แก่ นาย ข. ปศุสัตว์จังหวัด , นาง ก. เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน และนาย ฉ. สัตวแพทย์อาวุโส หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ โดยลงนามสั่งจ่ายในเช็คอย่างน้อยสองในสามของผู้มีอำนาจ ลงนามสั่งจ่าย แต่การสั่งจ่ายเช็คที่เป็นเหตุแห่งความเสียหายในครั้งนี้ ได้สั่งจ่ายให้นาง ก. บางฉบับได้ขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก และบางฉบับไม่ได้ขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก ซึ่งมีนาย ข. และนาง ก. เป็นผู้ลงนามสั่งจ่ายเช็ค โดยนาง ก. เป็นผู้นำเช็คไปยื่นที่ธนาคาร เพื่อให้ธนาคารใช้เงินตามจำนวนที่ระบุในเช็คด้วยตนเอง และด้วยความไวเนื้อเชื่อใจผู้บังคับบัญชาไม่ได้ตรวจสอบการเบิกจ่าย จึงเป็นช่องทางที่ทำให้นาง ก. อาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ด้วยเหตุนี้เมื่อคณะกรรมการพิจารณาพยานหลักฐาน และพฤติการณ์แวดล้อมอื่นๆ ตามที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น จึงสรุปว่า เหตุที่ทำให้เกิดการทุจริตทางการเงินของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เพราะนาง ก. ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการเงินแต่ผู้เดียวได้เบียดบังเงินของทางราชการไปโดยทุจริต เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว เป็นเหตุให้ส่วนราชการได้รับความเสียหาย

ข้อพิจารณาตามประเด็นที่ ๒ มูลกรณีนี้กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหายเป็นจำนวนเงินเท่าใด

คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด พิจารณาแล้วข้อเท็จจริงตามสำนวนการสอบสวนปรากฏว่า กรณีความเสียหายอันเนื่องมาจากการเบิกจ่ายเงินของ นาง ก. เจ้าหน้าที่ทางการเงินเบิกจ่ายเงินไม่เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ทำให้ราชการได้รับความเสียหาย ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อประมาณเดือนธันวาคม ๒๕๕๖ นางสาว อ.

พนักงานราชการ ได้ไปรับการรักษาพยาบาลแล้วไปตรวจสอบสิทธิในการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลได้รับแจ้งว่าถูกตัดสิทธิค่ารักษาพยาบาลจากประกันสังคม โดยแจ้งว่าผู้ประกอบการเลิกกิจการ จึงได้สอบถามนางสาว ค. ว่าถูกตัดสิทธิประกันสังคมได้อย่างไร นางสาว ค. ได้ประสานกับสำนักงานประกันสังคมจังหวัด ได้รับทราบว่าที่ถูกตัดสิทธิในการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาล เพราะสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ขาดการส่งเงินประกันสังคมเกินหกเดือน ซึ่งได้ขาดส่งมาแล้วเป็นเวลา ๙ เดือน จากการนับเวลาย้อนกลับ ๙ เดือน ที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ขาดส่งเงินประกันสังคม ตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนธันวาคม พร้อมกับได้สอบถาม นาง ก. ซึ่งในช่วงเกิดเหตุมีหน้าที่ในการนำเงินไปจ่ายสำนักงานประกันสังคม ได้รับแจ้งว่าไม่ได้ค้างจ่ายเงินกับสำนักงานประกันสังคมเพราะจ่ายครบทุกเดือนภายหลังจากนั้นเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๗ นาง ก.ได้ให้นางสาวค. ดำเนินการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลข้าราชการบำนาญ ๓ ราย โดยไม่มีเอกสารประกอบการเบิกจ่ายแต่นาง ก.ได้นำเอกสารซึ่งเขียนด้วยดินสอด้วยลายมือของนาง ก. ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาลของข้าราชการบำนาญ ๓ ราย คือ นาง ต. เบิกสำหรับตนเองเป็นเงินจำนวน ๒๑,๕๗๐ บาท นาย บ. เบิกสำหรับตนเองเป็นเงินจำนวน ๙๐,๙๕๗ บาท และนาย ส. เบิกสำหรับตนเอง เป็นเงินจำนวน ๗๕,๐๕๗ บาท รวมเป็นจำนวนเงิน ๑๘๗,๕๘๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) และได้มีการดำเนินการอนุมัติเงินในระบบแล้ว ขั้นตอนต่อไปสำนักงานคลังจังหวัด จะทำการตรวจสอบข้อมูลและทำการอนุมัติในระบบโดยไม่ต้องจัดส่งเอกสารหลักฐานในการตรวจสอบให้กับสำนักงานคลังจังหวัด เมื่อคลังจังหวัดอนุมัติ (ปลดล็อก) ในระบบ GFMS แล้ว เงินที่ขออนุมัติจะโอนเข้าบัญชีของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ในวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗ ช่วงเวลาประมาณ ๑๐.๐๐ นาฬิกา ถึง ๑๑.๐๐ นาฬิกา ซึ่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนางสาว ค. ก็จะทำการตรวจสอบกับระบบของธนาคารกรุงไทยว่ามีเงินโอนเข้ามาในบัญชีของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด หรือไม่ เมื่อมีการโอนเงินมาในบัญชีของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ตามที่ขอเบิก นางสาว ค. ก็จะพิมพ์รายการเงินเข้าออกในบัญชีรายวันให้กับนาง ก. ทำการตรวจสอบรายการขอเบิกเพื่อเขียนสั่งจ่ายเช็คเสนอผู้มีอำนาจลงนามในการสั่งจ่ายเช็ค หลังจากนั้นในทางปฏิบัตินาง ก. ก็จะเป็นผู้นำเช็คไปยังที่ธนาคารเพื่อให้ธนาคารใช้เงินตามจำนวนที่ระบุในเช็คด้วยตนเอง เพื่อนำไปจ่ายผู้ประกอบการ แล้วก็ให้นำหลักฐานการจ่ายมาให้นางสาวจินตนา แยมกมล ทำรายการขอย้ายในระบบ GFMS แต่กรณีการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลของข้าราชการบำนาญ ๓ ราย คือ นาง ต. นาย บ. และ ส. นางสาว ค. ไม่ได้ทำรายการขอย้ายในระบบ GFMS ต่อมาในวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๗ นางสาว ค. ได้ตรวจสอบ Statement ประจำวันในระบบของธนาคารกรุงไทยตามปกติพบว่า ในระบบมีการเบิกจ่ายเงินจำนวน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันห้าร้อยสี่บาทถ้วน) เข้าบัญชีของสำนักงานประกันสังคม ตามสำเนาเช็คฉบับเลขที่ ๐๓๗๔๔๐๔๑ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗ ที่ได้เขียนสั่งจ่ายให้แก่สำนักงานประกันสังคมจังหวัด และยังมีสำเนาเช็คฉบับเลขที่ ๐๓๗๔๔๐๔๒ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗ เขียนสั่งจ่ายให้แก่นาง ก. เป็นเงินจำนวน ๒๕,๐๗๐ บาท (สองหมื่นห้าพันเจ็ดสิบบาทถ้วน) ซึ่งผู้ที่มีลายมือชื่อในการลงนามสั่งจ่ายเช็คทั้ง ๒ ฉบับ คือ

นาย ข. และนาง ก. ซึ่งมูลเหตุในการเบิกค่ารักษาพยาบาลอันเป็นเท็จในครั้งนี้ ก็เนื่องมาจากสำนักงาน ปศุสัตว์จังหวัด ได้ค้างจ่ายเงินประกันสังคม ๙ เดือน ทั้งที่ในระหว่างเดือนเมษายนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๖ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ได้มีการเบิกจ่ายค่าประกันสังคมทุกเดือนโดยปรากฏตาม บันทึกการเบิกจ่ายเงินตามบัญชีของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เลขที่บัญชี ๒๑๓-๖-๐๒๖๖๘-๒ ธนาคารกรุงไทยสาขา , สำเนาภาพถ่ายเช็คของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด , สำเนาแบบรายการ แสดงการส่งเงินสมทบ และสำเนาบันทึกการการเงินสมทบของสถานประกอบการ ดังนี้

ในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖ มีการจ่ายเช็คหมายเลข ๕๑๓๐๗๙ เป็นจำนวน ๑๖,๔๒๖ บาท (หนึ่งหมื่นหกพันสี่ร้อยยี่สิบหกบาท) ตามรายการ CWTRC ๒๑๓๖๐๓๔๘๑๒ ซึ่งจากการตรวจสอบเป็นการโอนเข้าบัญชีของสำนักงานประกันสังคมจังหวัด และตรงกันกับ บันทึกการการเงินสมทบของสถานประกอบการ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด โดยเป็นการจ่ายเงินสมทบงวดเดือนเมษายน ๒๕๕๖ เงินสมทบ ร้อยละ ๔ จำนวนผู้ประกันตน ๑๕ คน จำนวนเงินค่าจ้าง ๒๒๔,๑๒๐.๐๐ บาท จำนวนเงินสมทบ ๑๖,๔๒๖ บาท (หนึ่งหมื่นหกพันสี่ร้อยยี่สิบหกบาท) ชำระเงินเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖

แต่หลังจากนั้น ปรากฏข้อเท็จจริงว่า นาง ก. เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าฝ่ายบริหารด้านการเงินและบัญชี ได้เปลี่ยนวิธีการจ่ายเงินสมทบประกันสังคมประจำเดือน โดยได้เขียนเช็คส่งจ่ายตนเอง จำนวน ๘ ฉบับ ได้แก่

๑. เขียนเช็คเลขที่ ๐๕๓๑๑๑ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ส่งจ่ายให้กับตนเอง เป็นจำนวนเงิน ๑๘,๒๐๘ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันสองร้อยแปดบาทถ้วน) โดยได้ขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก มีนาย ข.และนาง ก.เป็นผู้ลงนามส่งจ่ายเช็ค

๒. เขียนเช็คเลขที่ ๐๕๑๓๑๕๓ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๖ ส่งจ่ายให้กับตนเอง เป็นจำนวนเงิน ๑๘,๐๕๖ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าสิบบาทถ้วน) โดยได้ขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก มีนาย ข.และนาง ก.เป็นผู้ลงนามส่งจ่ายเช็ค

๓. เขียนเช็คเลขที่ ๐๕๑๓๒๐๓ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ส่งจ่ายให้กับตนเอง เป็นจำนวนเงิน ๑๘,๐๕๖ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าสิบบาทถ้วน) โดยได้ขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก มีนาย ข.และนาง ก.เป็นผู้ลงนามส่งจ่ายเช็ค

๔. เขียนเช็คเลขที่ ๐๕๑๓๑๖๘ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๖ ส่งจ่ายให้กับตนเอง เป็นจำนวนเงิน ๑๘,๐๕๖ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าสิบบาทถ้วน) โดยได้ขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออกมีนาย ข.และนาง ก.เป็นผู้ลงนามส่งจ่ายเช็ค

๕. เขียนเช็คเลขที่ ๐๕๑๓๑๘๒ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๖ ส่งจ่ายให้กับตนเอง เป็นจำนวนเงิน ๑๘,๐๕๖ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าสิบบาทถ้วน) โดยได้ขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก มีนาย ข.และนาง ก.เป็นผู้ลงนามส่งจ่ายเช็ค

๖. เขียนเช็คเลขที่ ๐๕๑๓๒๒๕ ลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๖ ส่งจ่ายให้กับตนเอง เป็นจำนวนเงิน ๑๘,๐๕๖ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าสิบบาทถ้วน) โดยได้ขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก มีนาย ข.และนาง ก.เป็นผู้ลงนามส่งจ่ายเช็ค

๗. เขียนเช็คเลขที่ ๐๕๑๓๒๓๑ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ สั่งจ่ายให้กับตนเองเป็นจำนวนเงิน ๑๘,๐๕๖ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าสิบบาทถ้วน) โดยไม่ขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก มีนาย ข.และนาง ก.เป็นผู้ลงนามสั่งจ่ายเช็ค

๘. เขียนเช็คเลขที่ ๐๕๑๓๒๕๐ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๖ สั่งจ่ายให้กับตนเองเป็นจำนวนเงิน ๑๘,๐๕๖ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าสิบบาทถ้วน) โดยไม่ขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก มีนาย ข.และนาง ก.เป็นผู้ลงนามสั่งจ่ายเช็ค

จากการตรวจสอบสำเนาภาพถ่ายเช็คแต่ละฉบับข้างต้นดังกล่าว นาง ก.เป็นผู้นำเช็คไปยื่นที่ธนาคารเพื่อให้ธนาคารใช้เงินตามจำนวนที่ระบุในเช็คด้วยตนเองและลงนามเป็นผู้รับเงินตามเช็ค และจากการตรวจสอบบันทึกการเบิกจ่ายเงินปรากฏว่าได้มีการโอนเงินตามจำนวนดังกล่าวเข้าบัญชีนาง ก.แล้ว แต่ไม่ปรากฏว่านาง ก.นำเงินจำนวนดังกล่าวไปจ่ายให้กับสำนักงานประกันสังคมจังหวัด ตามที่ขอเบิกแต่อย่างใด กลับทำการเบิกค่ารักษาพยาบาลอันเป็นเท็จเป็นเงินจำนวน ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) และเขียนเช็คเลขที่ ๐๓๗๔๔๐๑ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗ สั่งจ่ายสำนักงานประกันสังคมจังหวัด เป็นเงินจำนวน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันห้าร้อยสี่บาทถ้วน) โดยได้ขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก มีนาย ข.และนาง ก.เป็นผู้ลงนามสั่งจ่ายเช็ค เพื่อนำส่งเงินสมทบประกันสังคมย้อนหลัง ๙ เดือน ตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๖ เดือนละ ๑๘,๐๕๖ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าสิบบาทถ้วน) รวมเป็นเงิน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันห้าร้อยสี่บาทถ้วน) ซึ่งเงินสมทบประกันสังคมประจำเดือนเมษายน ๒๕๕๖ นั้น ได้ทำการจ่ายแล้วเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖ เป็นจำนวน ๑๖,๔๒๖ บาท (หนึ่งหมื่นหกพันสี่ร้อยยี่สิบบาท) และเงินสมทบประกันสังคมประจำเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๖ ทั้งที่ได้มีการเขียนเช็คเบิกจ่ายเป็นประจำทุกเดือน แต่นาง ก.ก็ไม่ได้นำเงินไปจ่ายให้แก่สำนักงานประกันสังคมจังหวัด จึงเป็นการจ่ายเงินสมทบประกันสังคมซ้ำซ้อน เป็นเหตุให้กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหายเป็นเงินจำนวน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันห้าร้อยสี่บาทถ้วน) นอกจากนั้น นาง ก.ได้เขียนเช็คเลขที่ ๐๓๗๔๔๐๒ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗ สั่งจ่ายให้กับตนเองเป็นจำนวน ๒๕,๐๗๐ บาท (สองหมื่นห้าพันเจ็ดสิบบาทถ้วน) โดยได้ขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก ซึ่งเช็คฉบับดังกล่าว มีนาย ข.และนาง ก.เป็นผู้ลงนามสั่งจ่ายเช็ค โดยนาง ก.เป็นผู้นำเช็คไปยื่นที่ธนาคารเพื่อให้ธนาคารใช้เงินตามจำนวนที่ระบุในเช็คด้วยตนเอง เมื่อไม่ปรากฏว่าเป็นการเบิกจ่ายรายการใดและไม่ปรากฏหลักฐานว่ามีการนำเงินจำนวนดังกล่าวไปใช้ในทางราชการ ถือว่ากรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหายเป็นจำนวน ๒๕,๐๗๐ บาท (สองหมื่นห้าพันเจ็ดสิบบาทถ้วน) รวมแล้วกรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหายจากกรณีดังกล่าวเป็นจำนวนเงิน ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน)

ข้อพิจารณาตามประเด็นที่ ๓ ความเสียหายที่เกิดขึ้นมีเจ้าหน้าที่ผู้ใดต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการหรือไม่ จำนวนเท่าใด

คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ได้รวบรวมพยานเอกสารหลักฐานและพยานบุคคลแล้ว เห็นว่า ประเด็นการพิจารณาความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ที่จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการนั้น เป็นเรื่องสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อสิทธิเจ้าหน้าที่ผู้คนที่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหาย ดังนั้น การพิจารณาในเรื่องนี้คณะกรรมการจะยึดถือหลักกฎหมายเป็นสำคัญ และจะพิจารณาถึงอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ว่ามีหน้าที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเบิกจ่ายเงินหรือไม่และผู้มีอำนาจลงนามสั่งจ่ายเช็คแต่ละฉบับ สุดท้ายเมื่อพิจารณาจากพยานหลักฐานประกอบกับพฤติการณ์แวดล้อมอื่นแล้ว เชื่อได้ว่าเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหาย คณะกรรมการฯ ก็จะกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตามแนวทางที่กระทรวงการคลังกำหนด ทั้งนี้ได้คำนึงถึงความเป็นธรรมเป็นสำคัญ ซึ่งแยกพิจารณาความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

๑. นาง ก. (ปัจจุบันถูกลงโทษไล่ออกจากราชการ) ขณะเกิดเหตุดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน ฝ่ายบริหารทั่วไป สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด มีอำนาจหน้าที่โดยปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าฝ่ายบริหารด้านการเงินและบัญชี มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชี และในทางปฏิบัติยังเป็นผู้รับผิดชอบอุปกรณ์ลูกกุญแจ (Token key) ทั้งหมด ๓ ลูก สำหรับผู้ปฏิบัติงานในการกรอกรายละเอียดเกี่ยวกับการขอเบิกจ่ายเงิน อุปกรณ์ลูกกุญแจ (Token key) สำหรับผู้ตรวจสอบการกรอกข้อมูล และอุปกรณ์ลูกกุญแจ (Token key) สำหรับผู้มีอำนาจอนุมัติ รวมทั้งเป็นผู้มีอำนาจลงนามสั่งจ่ายเช็คของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด และเป็นผู้มีหน้าที่ในการเบิกจ่ายเงินงบประมาณของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในช่วงเกิดเหตุระหว่างเดือนเมษายน ๒๕๕๖ ถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๖ นาง ก. มีหน้าที่ในการนำเงินไปจ่ายสำนักงานประกันสังคม ซึ่งในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖ ยังมีการจ่ายเช็คหมายเลข ๕๑๓๐๗๙ โอนเข้าบัญชีของสำนักงานประกันสังคมจังหวัด เพื่อจ่ายเงินสมทบงวดเดือนเมษายน ๒๕๕๖ เป็นจำนวน ๑๖,๔๒๖ บาท (หนึ่งหมื่นหกพันสี่ร้อยยี่สิบหกบาท) แต่หลังจากนั้น นาง ก. ได้เปลี่ยนวิธีการจ่ายเงินสมทบประกันสังคมตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๖ โดยเขียนเช็คสั่งจ่ายตนเอง และลงนามสั่งจ่ายเช็คร่วมกับนาย ข. รวมเป็นจำนวน เงินทั้งสิ้น ๑๔๔,๖๐๐ บาท (หนึ่งแสนสี่หมื่นสี่พันหกร้อยบาทถ้วน) และปรากฏว่าการเบิกเงินสมทบประกันสังคมประจำเดือนตุลาคม ถึงธันวาคม ๒๕๕๖ เป็นการเขียนเช็คเบิกจ่ายโดยไม่ขีดฆ่า คำว่า “หรือผู้ถือ” ออก และการเบิกจ่ายเงินสมทบแต่ละเดือนไม่มีเอกสารหลักฐานการจ่ายเงินให้ตรวจสอบ ถือเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๔๘ (๓) ซึ่งกำหนดว่า ในกรณีสั่งจ่ายเงินเพื่อขอรับเงินสดมาจ่าย ให้ออกเช็คสั่งจ่ายในนามเจ้าหน้าที่การเงินของส่วนราชการ และขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก ห้ามออกเช็คสั่งจ่ายเงินสด และข้อ ๓๔ ซึ่งกำหนดว่า การจ่ายเงินต้องมีหลักฐานการจ่ายไว้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ เมื่อนาง ก. ได้รับเงินตามเช็คแต่ละฉบับแล้วนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว ต่อมากลับทำการเบิกค่ารักษาพยาบาลอันเป็นเท็จเป็นจำนวนเงิน ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบสี่บาทถ้วน) และได้เขียนเช็คเลขที่ ๐๓๗๔๔๐๑ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗ สั่งจ่ายสำนักงาน

ประกันสังคมจังหวัด เป็นเงินจำนวน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันห้าร้อยสี่บาทถ้วน) โดยลงนามส่งจ่ายเช็คร่วมกับ นาย ข. เพื่อนำส่งเงินสมทบประกันสังคมย้อนหลัง ๙ เดือน ตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๖ เดือนละ ๑๘,๐๕๖ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าสิบบาทถ้วน) รวมเป็นเงิน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันห้าร้อยสี่บาทถ้วน) ซึ่งเงินสมทบประกันสังคมประจำเดือนเมษายน ๒๕๕๖ นั้น ได้ทำการจ่ายแล้วเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖ เป็นจำนวน ๑๖,๔๒๖ บาท (หนึ่งหมื่นหกพันสี่ร้อยยี่สิบบาทถ้วน) และเงินสมทบประกันสังคมประจำเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๖ ได้มีการเขียนเช็คเบิกจ่ายแล้ว แต่นาง ก. ไม่ได้นำเงินไปจ่าย จึงเป็นการจ่ายเงินสมทบประกันสังคมซ้ำซ้อน เป็นเหตุให้กรมปศุสัตว์ ได้รับความเสียหายเป็นจำนวน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันห้าร้อยสี่บาทถ้วน) นอกจากนั้น นาง ก.ได้เขียนเช็คเลขที่ ๐๓๗๔๔๐๒ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗ ส่งจ่ายให้กับตนเองเป็นจำนวน ๒๕,๐๗๐ บาท (สองหมื่นห้าพันเจ็ดสิบบาทถ้วน) โดยลงนามส่งจ่ายเช็คร่วมกับ นาย ข. มีนาง ก. เป็นผู้นำเช็คไปยังที่ธนาคารเพื่อให้ธนาคารใช้เงินตามจำนวนที่ระบุในเช็ค และลงนามเป็นผู้รับเงินตามเช็ค เมื่อไม่ปรากฏว่าเป็นการเบิกจ่ายรายการใด และไม่ปรากฏหลักฐานว่ามีการนำเงินจำนวนดังกล่าวไปใช้ในทางราชการ ถือได้ว่านาง ก.นำเงินดังกล่าวไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว เป็นเหตุให้กรมปศุสัตว์ ได้รับความเสียหายอีกเป็นจำนวน ๒๕,๐๗๐ บาท (สองหมื่นห้าพันเจ็ดสิบบาทถ้วน) รวมแล้ว กรมปศุสัตว์ ได้รับความเสียหายจากกรณีดังกล่าวเป็นจำนวน ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) การกระทำของนาง ก. ในครั้งนี้ พฤติการณ์ถือเป็นการอาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้ โดยชอบด้วยกฎหมาย เบิกจ่ายเงินงบประมาณโดยไม่มีหลักฐานการจ่ายให้ตรวจสอบ เบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลอันเป็นเท็จและเบิกจ่ายเงินสมทบประกันสังคมซ้ำซ้อน เพื่อนำเงินงบประมาณของทางราชการไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว เป็นการจงใจกระทำละเมิด เป็นเหตุให้กรมปศุสัตว์ ได้รับความเสียหายเป็นจำนวน ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) กรณีนี้ นาง ก.จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย เต็มจำนวน ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒. นาย ข. (ปัจจุบันข้าราชการบำนาญ) ขณะเกิดเหตุดำรงตำแหน่งปศุสัตว์จังหวัด มีหน้าที่ในการกำกับดูแลผู้ได้บังคับบัญชารวมทั้งมีอำนาจอนุมัติการเบิกจ่ายเงินงบประมาณและมีอำนาจลงนามส่งจ่ายเช็คของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด และเป็นผู้มีสิทธิใช้งานลูกกุญแจ (Token key) สำหรับผู้มีอำนาจอนุมัติ แต่ในทางปฏิบัติได้มอบหมายด้วยวาจาให้นาง ก.เป็นผู้รับผิดชอบ ในฐานะผู้บังคับบัญชา มีหน้าที่ตรวจสอบการเบิกจ่ายรวมถึงตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของนาง ก. เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน ฝ่ายบริหารทั่วไป สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ กลับปล่อยปละละเลย มิได้ควบคุม ดูแล และตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ด้านการเงินและบัญชีของ นาง ก.ว่าได้ดำเนินการตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงิน

ส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่ ปรากฏว่าในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖ มีการจ่ายเช็คหมายเลข ๕๑๓๐๗๙ โอนเข้าบัญชีสำนักงานประกันสังคมจังหวัด เพื่อจ่ายเงินสมทบงวดเดือนเมษายน ๒๕๕๖ เป็นจำนวน ๑๖,๔๒๖ บาท (หนึ่งหมื่นหกพันสี่ร้อยยี่สิบหกบาท) แต่หลังจากนั้น นาย ข. ได้เปลี่ยนวิธีการจ่ายเงินสมทบประกันสังคมตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๖ โดยลงนามสั่งจ่ายเช็คร่วมกับนาง ก.สั่งจ่าย นาง ก.เป็นจำนวน ๘ ฉบับ รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑๔๔,๖๐๐ บาท (หนึ่งแสนสี่หมื่นสี่พันหกร้อยบาทถ้วน) โดยปรากฏว่าการเบิกเงินสมทบประกันสังคมประจำเดือนตุลาคมถึงธันวาคม ๒๕๕๖ เป็นการเขียนเช็คเบิกจ่ายโดยไม่ขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก ทั้งนี้ เมื่ออนุมัติการเบิกเงินสมทบประกันสังคมประจำเดือนและลงนามสั่งจ่ายเงินตามเช็คแล้ว กลับไม่ตรวจสอบหลักฐานการจ่ายเงินแต่ละเดือนว่ามีการจ่ายเงินให้แก่สำนักงานประกันสังคมจังหวัดแล้วหรือไม่ และการเบิกจ่ายเงินสมทบแต่ละเดือนไม่มีเอกสารหลักฐานการจ่ายเงินให้ตรวจสอบ ถือเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๔๘ (๓) ซึ่งกำหนดว่า ในกรณีสั่งจ่ายเงินเพื่อขอรับเงินสดมาจ่ายให้ออกเช็คสั่งจ่ายในนามเจ้าหน้าที่การเงินของส่วนราชการและขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก ห้ามออกเช็คสั่งจ่ายเงินสด และข้อ ๓๔ ซึ่งกำหนดว่า การจ่ายเงิน ต้องมีหลักฐานการจ่ายไว้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ จึงเป็นช่องทางให้นาง ก.กระทำการทุจริตได้โดยง่ายและต่อเนื่องเป็นเวลาหลายเดือน ทั้งยังอนุมัติ การเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลข้าราชการบำนาญจำนวน ๓ ราย โดยไม่ตรวจสอบหลักฐานการเบิกจ่ายว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ เป็นเหตุให้นาง ก.เบิกค่ารักษาพยาบาลอันเป็นเท็จเป็นจำนวนเงิน ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) และได้อนุมัติการเบิกจ่ายเงินสมทบประกันสังคมย้อนหลัง และลงนามสั่งจ่ายเช็คร่วมกับนาง ก.ตามเช็คเลขที่ ๐๓๗๔๔๐๑ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗ สั่งจ่ายสำนักงานประกันสังคมจังหวัด เป็นเงินจำนวน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันห้าร้อยสี่บาทถ้วน) โดยไม่ตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายว่าเป็นการเบิกจ่ายเพื่อนำส่งเงินสมทบประกันสังคมย้อนหลัง ๙ เดือน ตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๖ เดือนละ ๑๘,๐๕๖ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าสิบบาทถ้วน) รวมเป็นเงิน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันห้าร้อยสี่บาทถ้วน) ซึ่งเงินสมทบประกันสังคมประจำเดือนเมษายน ๒๕๕๖ นั้น ได้ทำการจ่ายแล้วเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖ เป็นจำนวน ๑๖,๔๒๖ บาท (หนึ่งหมื่นหกพันสี่ร้อยยี่สิบหกบาท) และเงินสมทบประกันสังคมประจำเดือนพฤษภาคมถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๖ ได้มีการเขียนเช็คเบิกจ่ายแล้ว แต่นาง ก.ไม่ได้นำเงินไปจ่าย จึงเป็นการจ่ายเงินสมทบประกันสังคมซ้ำซ้อน เป็นเหตุให้กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหายเป็นจำนวน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันห้าร้อยสี่บาทถ้วน) นอกจากนั้น นาย ข.ได้ลงนามสั่งจ่ายเช็คร่วมกับนาง ก.ตามเช็คเลขที่ ๐๓๗๔๔๐๒ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗ สั่งจ่ายนาง ก.เป็นจำนวน ๒๕,๐๗๐ บาท (สองหมื่นห้าพันเจ็ดสิบบาทถ้วน) โดยไม่ปรากฏว่าเป็นการเบิกจ่ายรายการใดและไม่ปรากฏหลักฐานว่ามีการนำเงินจำนวนดังกล่าวไปใช้ในทางราชการ ถือได้ว่านางแสงจันทร์ เล่ห์สิงห์นำเงินดังกล่าวไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว เป็นเหตุให้กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหายอีกเป็นจำนวน ๒๕,๐๗๐ บาท (สองหมื่นห้าพันเจ็ดสิบบาทถ้วน) รวมแล้วกรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหายจากกรณีดังกล่าว

เป็นจำนวนทั้งสิ้น ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) การกระทำของนาย ข. ในครั้งนี้ พฤติการณ์ถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้กรมปศุสัตว์ ได้รับความเสียหายเป็นจำนวนทั้งสิ้น ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) นาย ข. จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายเต็มจำนวน ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว.๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

๓. นางสาวค. พนักงานราชการ ตำแหน่งนักวิชาการสัตวบาล สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ซึ่งได้รับมอบหมายด้วยวาจาจากปศุสัตว์จังหวัดให้เป็นผู้ช่วยในการดำเนินการกรอกข้อมูลลงในระบบ GFMS เกี่ยวกับการพัสดุ การเบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาล การศึกษาบุตร เบี้ยเลี้ยง ค่าสาธารณูปโภคข้อเท็จจริงปรากฏว่า นางสาวจินตนา แยมกมล มีหน้าที่เพียงช่วยเหลือนาง ก. ในการบันทึกข้อมูลในระบบ GFMS เท่านั้น เมื่อนางสาว ค. บันทึกข้อมูลการเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลหรือทำการอนุมัติในระบบตามที่ได้รับแจ้งแล้ว นางสาวค. ก็จะต้องพิมพ์บันทึกรายการในระบบให้นาง ก. และนาย ข. ตรวจสอบและลงนามอนุมัติ เมื่อนางสาวค. ทำการเบิกจ่ายในระบบเสร็จสิ้นแล้ว เงินงบประมาณก็จะโอนเข้าบัญชีสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ซึ่งยังไม่ได้มีการจ่ายเงินออกจากบัญชีการกระทำดังกล่าวจึงยังไม่ทำให้เกิดความเสียหายแก่กรมปศุสัตว์ นางสาวค. จึงไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการ

โดยสรุป การเบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลข้าราชการบำนาญอันเป็นเท็จ และการเบิกจ่ายเงินสมทบประกันสังคมของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ข้าช้อนในครั้งนี้นั้น กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหายเป็นจำนวน ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดพิจารณาแล้วเห็นว่า นาง ก. เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าฝ่ายบริหารด้านการเงินและบัญชี (ซึ่งกรมปศุสัตว์ได้มีคำสั่งไล่ออกจากราชการแล้ว) อาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เบิกจ่ายเงินงบประมาณ โดยไม่มีหลักฐานการจ่ายให้ตรวจสอบ เบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลอันเป็นเท็จและเบิกจ่ายข้าช้อน เพื่อนำเงินงบประมาณของทางราชการไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว เป็นการจงใจกระทำละเมิด เป็นเหตุให้กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหาย จึงให้นาง ก. รับผิดชอบใช้ความเสียหายให้แก่กรมปศุสัตว์ เป็นจำนวน ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) และนาย ข. ข้าราชการบำนาญ ซึ่งดำรงตำแหน่งปศุสัตว์จังหวัด ขณะเกิดเหตุ ปล่อยปละละเลยมิได้ควบคุม ดูแล และตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ด้านการเงินและบัญชีของนาง ก. ว่าได้ดำเนินการตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่ จึงเป็นช่องทางให้ นาง ก. กระทำการทุจริตได้โดยง่ายและต่อเนื่องเป็นเวลาหลายเดือน พฤติการณ์ถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ

ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหาย จึงให้นาย ข. รับผิดชอบค่าใช้จ่ายเสียหายเต็มจำนวน ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) ทั้งนี้ หากกรมปศุสัตว์ได้รับการชดเชยค่าสินไหมทดแทนจากนาง ก. เมื่อนำมารวมกับจำนวนเงินที่นาย ข. ได้ชดเชยไว้เกินจำนวนความเสียหายให้คืนส่วนที่ได้รับชำระไว้เกินให้แก่ นาย ข. ตามสัดส่วนความรับผิดที่ได้ชำระไว้ต่อไป

บทที่ ๔

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายต่าง ๆ อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของทางราชการ เมื่อเกิดความเสียหายขึ้นแล้ว ความเสียหายดังกล่าวเป็นความเสียหายของทางราชการที่จำเป็นจะต้องพิจารณาถึงการชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้น ซึ่งเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ คຸ້ມຄອງเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ โดยการชดเชยความเสียหายในการปฏิบัติงานในหน้าที่เฉพาะเมื่อเป็นการจงใจกระทำเพื่อการเฉพาะตัวหรือจงใจให้เกิดความเสียหายหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง แต่เจ้าหน้าที่ก็ไม่ต้องรับผิดเต็มจำนวนของความเสียหาย แต่หากให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับผิดไปทั้งหมดก็จะเป็นการบั่นทอนขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความชอบธรรมในแต่ละกรณี ก็เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของรัฐ

๔.๑ บทสรุป

กรณีศึกษาการดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่กรณีนาง ก. เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน ได้ทำการทุจริตเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลอันเป็นเท็จรวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) หลังจากนั้น นาง ก. และนาย ข. ปศุสัตว์จังหวัด ในฐานะผู้บังคับบัญชา และผู้มีอำนาจลงนามสั่งจ่ายเช็คได้ลงนามสั่งจ่ายเช็คจำนวน ๒ ฉบับ ฉบับหนึ่งจ่ายให้สำนักงานประกันสังคมจังหวัด เป็นเงิน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันห้าร้อยสิบบาทถ้วน) เพื่อนำส่งเงินสมทบประกันสังคมย้อนหลัง ๙ เดือน ตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๖ เดือนละ ๑๘,๐๕๖ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าสิบบาทถ้วน) รวมเป็นเงิน ๑๖๒,๕๐๔ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันห้าร้อยสิบบาทถ้วน) ทั้งที่มีการเบิกจ่ายเงินประกันสังคมเป็นประจำทุกเดือน และเขียนเช็คอีกฉบับสั่งจ่ายให้นาง ก. เป็นเงิน ๒๕,๐๗๐ บาท (สองหมื่นห้าพันเจ็ดสิบบาทถ้วน) โดยไม่ปรากฏหลักฐานว่า เป็นการเบิกจ่ายรายการใด เป็นเหตุให้กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหาย จึงต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาว่า กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหายเป็นจำนวนเท่าใด และมีเจ้าหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายแก่กรมปศุสัตว์หรือไม่ เพียงใด ซึ่งต้องพิจารณาขั้นตอนการเบิกจ่ายเงินและการเบียดบังเงินของทางราชการไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวว่ามีการดำเนินการอย่างไร และนำเงินส่วนใดออกไป เป็นประโยชน์ส่วนตัว เพื่อกำหนดจำนวนความเสียหายและพิจารณาการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้ง การติดตามตรวจสอบของผู้บังคับบัญชาว่ามีการกำกับ ดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาหรือไม่อย่างไร โดยต้องพิจารณาพฤติการณ์ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเป็นเหตุให้กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหายหรือไม่ และจะต้องรับผิด

ชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการหรือไม่ เพียงใด โดยคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด พิจารณาแล้วเห็นว่า นาง ก. เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าฝ่ายบริหารด้านการเงินและบัญชี (ซึ่งกรมปศุสัตว์ได้มีคำสั่งไล่ออกจากราชการแล้ว) อาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เบิกจ่ายเงินงบประมาณ โดยไม่มีหลักฐานการจ่ายให้ตรวจสอบ เบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลอันเป็นเท็จ และเบิกจ่ายซ้ำซ้อน เพื่อนำเงินงบประมาณของทางราชการไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว เป็นการจงใจ กระทำละเมิด เป็นเหตุให้กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหาย จึงให้นาง ก. รับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้แก่กรมปศุสัตว์ เป็นจำนวน ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) และนาย ข. ข้าราชการบำนาญ ซึ่งดำรงตำแหน่งปศุสัตว์จังหวัด ขณะเกิดเหตุ ปล่อยปละละเลย มิได้ควบคุม ดูแล และตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ด้านการเงินและบัญชีของนาง ก. ว่าได้ดำเนินการ ตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่ จึงเป็นช่องทางให้ นาง ก. กระทำการทุจริตได้โดยง่ายและต่อเนื่อง เป็นเวลาหลายเดือน พฤติการณ์ถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้กรมปศุสัตว์ได้รับความเสียหาย จึงให้นาย ข. รับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายเต็มจำนวน ๑๘๗,๕๗๔ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) ทั้งนี้ หากกรมปศุสัตว์ ได้รับการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากนาง ก. เมื่อนำมารวมกับจำนวนเงินที่นาย ข. ได้ชดใช้ไว้ เกินจำนวนความเสียหายให้คืนส่วนที่ได้รับชำระไว้เกินให้แก่ นาย ข. ตามสัดส่วนความรับผิดชอบ ที่ได้ชำระไว้ต่อไป โดยสรุปปัญหาได้ดังนี้

๔.๑.๑ ปัญหาในการศึกษาข้อกฎหมาย ระเบียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

ในระบบการจ่ายเงินมีข้อกฎหมาย ระเบียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก มีขั้นตอนการเบิกจ่ายที่แตกต่างกัน และวิธีการกรอกข้อมูลรายละเอียดหลายขั้นตอน ผู้รับผิดชอบสำนวนจำต้องศึกษาข้อกฎหมาย ระเบียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อความเข้าใจ กระบวนการขั้นตอนการเบิกจ่ายแล้วนำข้อเท็จจริงอันเป็นที่ยุตินำมาปรับบทกับข้อกฎหมาย ก็เพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องอาจจะต้องรับผิดชอบในผลของการกระทำของตนเอง

๔.๑.๒ ปัญหาในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน

การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด แต่ละมูลเหตุอย่างเช่นกรณีนี้ ผู้ขอรับการประเมินนำมาเสนอ เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นมาระยะหนึ่งแล้ว และผู้มาให้ถ้อยคำอาจจะหลงลืม เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วผู้กระทำการทุจริตก็ทำลายพยานเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น ต้นข้าวเช็ด การไม่จัดทำบัญชีการลงทะเบียนคุมการใช้เชื้ออย่างละเอียด ก็เนื่องมาจากการที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายและไว้ใจให้เจ้าหน้าที่เพียงคนเดียวดำเนินการเบิกจ่ายและรับผิดชอบด้านการเงินแต่เพียงผู้เดียว ทำให้ไม่เกิดการสอบทานการทำงานระหว่างเจ้าหน้าที่ตามสายบังคับบัญชา ก่อให้เกิดการทุจริตได้โดยง่าย ประกอบกับระบบการจัดเก็บเอกสารไม่เป็นระบบ เอกสารหลักฐาน ไม่ครบถ้วน เอกสารหลักฐานสูญหายหาไม่เจอ

๔.๒ ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่มีความครบถ้วนทุกประเด็นเพื่อนำมาประกอบการสรุปสำนวนเสนอความเห็นแก่ผู้มีอำนาจแต่งตั้งได้พิจารณาสั่งการด้วยความยุติธรรมถูกต้องเป็นธรรมต่อผู้รับคำสั่ง จึงขอเสนอแนะแนวทางเพื่อนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

๔.๒.๑ ปัญหาในการศึกษาข้อกฎหมาย ระเบียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากระบบการเบิกจ่ายเงินมีข้อกฎหมาย ระเบียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก มีขั้นตอนการเบิกจ่ายที่แตกต่างกัน และวิธีการกรอกข้อมูลรายละเอียดหลายขั้นตอน ผู้รับผิดชอบสำนวนจำต้องศึกษาข้อกฎหมาย ระเบียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ กระบวนการเบิกจ่ายที่ซับซ้อนเข้าใจยาก ต้องขอความอนุเคราะห์ผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญมาอธิบาย หากเป็นไปได้ควรลงมือปฏิบัติก่อนไปดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงในการบันทึกถ้อยคำผู้เกี่ยวข้อง

๔.๒.๒ ปัญหาในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน

สำนักกฎหมายจัดทำหนังสือแจ้งเวียนซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการชี้แจงข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องพร้อมการแนบเอกสารหลักฐาน ระยะเวลาที่จะจัดส่งให้สำนักกฎหมาย พร้อมแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้จัดเอกสารหลักฐานอย่างเป็นระบบ ป้องกันการสูญหายของเอกสาร ซึ่งถือเป็นพยานหลักฐานที่สำคัญในการที่คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดต้องนำมาประกอบการสรุปสำนวนเพื่อเสนอผู้มีอำนาจแต่งตั้งพิจารณาสั่งการต่อไป อีกทั้ง อาจจะมีผลในการดำเนินคดีได้

บรรณานุกรม

เอกสารภาษาไทย

หนังสือ

ชาญชัย แสวงศักดิ์. คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน. ๒๕๕๔.

ชาญชัย แสวงศักดิ์. คำอธิบายกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐโดยปราศจากความผิด. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน. ๒๕๕๔.

ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ข้อมูลนารู้ กรมบัญชีกลาง.[Online], Available URL :

<https://www.cgd.go.th/cs/internet/internet/>, (สิงหาคม ๒๕๖๒).

คู่มือการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง กรมบัญชีกลาง. (พฤษภาคม ๒๕๕๓).

[Online], Available URL :

http://123.242.172.6/inforklangsn/index.php?option=com_content&view=article&id=145%3A---2557&catid=17%3A-9-4&Itemid=21, (สิงหาคม ๒๕๖๒).

กฎหมาย

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนพิเศษ ๕๐ ง ๗ มีนาคม ๒๕๕๑

หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๙.๓/ว. ๑๘ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว.๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐

เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

ภาคผนวก